

Mr. J. Rucienius
19235 Newverland Ave.
Detroit, Mich. 48219

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LKA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

LITUANIE INDEPENDANTE

Montrealis • 1972. V. 10 • Nr. 1296

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Praėjusi savaitė niekuo ypatingu pasaulyje nepasižymėjo, išskyrus š. vietnamiečių pergalę užimant 35 mylias į pietus nuo demilitarizuotos zonos esantį Quang Tri miestą. Pietų vietnamiečiai yra demoralizuoti ir vargu ar pajėgs apginti seną Vietnamo sostinę Hue. Nixon nutarė pasiųsti į Pietų Vietnamą dar daugiau ginklų; ypatingai tankų ir sunkios artilerijos. Tačiau vargu ar tai daug padės, nes komunistų veržimosi nei Amerikos aviacija, nei pietų vietnamiečių priešinimasis nesustabdo.

Atrodo, nors apie tai nedaug buvo kalbėta, kad Nixon turės padaryti radikalų sprendimą... Dar sunku pasakyti, koks tas

sprendimas būtų, bet neturėtume per daug nustepti, jei karo scena staiga būtų perkelta į... š. Vietnamą. Pagaliau, tai būtų tik vienintelė logiška išvada, jei amerikiečiai norėtų atstatyti savo prarastą prestižą ir parodyti pasauliui, kad JAV yra pasaulinė jėga su kuria reikia skaitytis.

Antra išėitis – pasiimti savo karo žaisliukus ir palikti Pietų Vietnamą. To, žinoma, ir siekia sovietai bei š. vietnamiečiai. Jiem padeda, kiek galėdami, organizuoti ir neorganizuoti Amerikos rėksniai, kartas nuo karto padrašinami įvairių kenėdžių ar megovernų...

Dar lieka ir trečia išėitis: grįžti į cirką. Tas cirkas vyksta jau keli metai Paryžiuje. Oficialiai jis vadinamas Taikos Konferencija...

Paskutinėje tos konferencijos sesijoje vyko maždaug tokio turinio dialogas:

JAV: - Kada išeisite iš Pietų Vietnamo?

Š.V.: - Kada išeisite iš Pietų Vietnamo?

JAV: - Nedarykite propagandos, bet rimtai tarkimės.

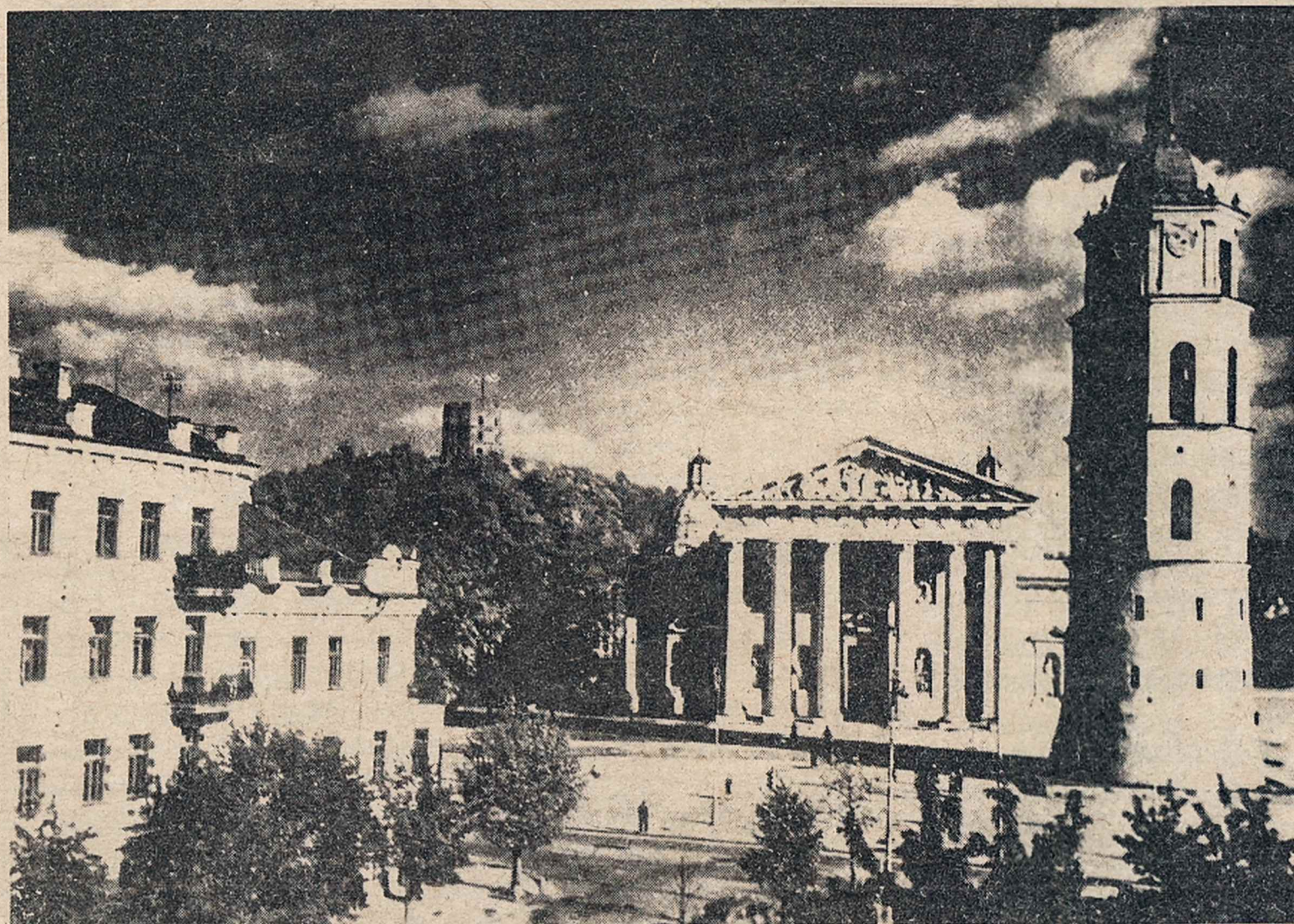
Š.V.: - Nedarykite propagandos, bet rimtai tarkimės.

JAV: - Jei taip, mes nutraukiame derybas.

Š.V.: - Jei taip, mes nutraukiame derybas.

Delegacijos išsiskirsto. Po kiek laiko vėl susitinka ir vėl tas cirkas prasideda...

Žinoma, reiktų tikėti stebuklais, jei būtų bandoma galvoti, jog šiose Pa-

Vilniaus katedra ir varpinė. Toliau – Gedimino kalnas. Komunistai pavertė katedrą paveikslų galeriją ir pašalino iš ten šv. Kazimiero palaikus.

ryžiaus derybose JAV ko nors pozityvaus, nepalaidojus prestižo, atsieks.

Tačiau tai mus labai mažai šiuo metu liečia. Turime akis nukreipti į Europą. Ten, Vakarų Vokietijoje, greitai laiku vyks šlykščiausios sutarties su Sovietų Sąjunga ir Lenkija galutinis svarstymas. Pagal tą sutartį, Vakarų Vokietijos kancleris Herbert Frahm (šlandien pasivadinęs Willy Brandt) pripažino sovietams visas jų užgrobtas sritis, t.y. pusę Europos. Pripažįsta lenkams iš vokiečių išplėstas žemes, sovietų koloniją – Rytų Vokietiją – pripažįsta suverenine valstybe... Vokiečių dešinėsios partijos nenori ratifikuoti šios išdavikiškos sutarties, tuo pasidarant vakarų vokiečiams ne tik savo tėvynės, bet ir visos rytų Europos duobkasiais.

Sunku pasakyti, ar pavys Brandto kabinetui gauti tos sutarties ratifi-

kaciją, nors visa kairioji vokiečių spauda, studentija varo didžiausią propagandą už tos sutarties ratifikaciją. Tai, žinoma, mūsų nestebintų. Tačiau mus stebina taip vadinamojo laisvojo pasaulio laikysena. Vakariečiai dar absoliučiai nieko nepasimokė iš Jaltos, Teherano ir Potsdamo. Jie ir toliau nori sovietišką slobiną pėnėti mažomis tautomis.

Štai, švedų konservatorių laikraštis "Svenska Dagbladet" ryšium su buvusia praeitą savaitę kanclerio Brandto krize, rašė, kad "pasaulis sulaukė kvėpavimą". "New York Times" – "Rytų-Vakarų krizė ir gal būt atgaivinimas šaltojo karo". Anglų "Guardian" – kaltina vokiečių CDU (opoziciją), kad ji tyčia bando uždegti degtuką prie vieno megatono diplomatinio dinamito. Gaulistų "France-Soir" rašė, kad "Brandto kritimas būtų visos Europos

kritimas".

Mini – Britanijos min. pirm. Heath balandžio 21: "Kiekvienu atžvilgiu aš remiu Jūsų "Ostpolitik".

JAV užsienių reik. min. Rogers kovo 7: "Berlyno sutartis yra po eilės metų svarbiausias įvykis Europoje".

Prancūzijos užs. reik. min. Schumann kovo 8: "Rytų sutarčių ratifikavimas yra pageidautinas... dėl Europos taikos".

Panašiai pasisakė italų, ispanų, Tailando, Indonizijos ir kiti politikai. Taigi, vokiečių tautai užsienis daro spaudimą, kad ji pasirašytų ir patvirtintų sau politinės mirties sprendimą, už tai gaudama rytų Europos tautų išpardavinėtojų klubo nario knygutę.

Ar vokiečiai pasiduos sovietų grąšinimams ir vakariečių bemoraliniam maldavimui – parodys netolima ateitis. J.G.

Juozas Petrėnas Tarulis, rašytojas, žurnalistas, kelių laikraščių redaktorius Lietuvoje, paskutiniu metu laikui būvęs SLA "Tėvynės" redaktorium New Yorke. NL Spaudos Bendrovės pakvietas ir sutikęs būti laikraščio NL-va redaktorium. Artimoje ateityje atvyksta iš New Yorko ir perima tolimesnį laikraščio redagavimą.

AR NORITE ENCIKLOPEDIJOS?!

Encyclopedia Lituanica likimas mūsų pačių rankose

ENCYCLOPEDIA LITUANICA
leidejas J. Kapočius važinė-
damas po lietuvių kolonijas,
budamas Montrealyje lankosi
NL redakcijoje ir painforma-
vo apie enciklopedijos leidi-
mo rūpeščius ir su jais supa-
žindiname NL skaitytojus.

ENCYCLOPEDIA LI-
TUANICA II tomas (D-J)
baigiamas spausdinti. Ge-
gužės pirmoje pusėje bus
siuntinėjamas prenume-
ratoriams. Kiti tomai
ruošiami. Tačiau galuti-
nis jų paruošimas ir
spausdinimas vis labiau
darosi problematiškas.
Ne tik spaudos darbas žy-
miai pabrango, bet ir
mūsų viltis, kad susiras
reikiamas skaičius pre-
numeratorių, nepasiteisi-
no.

Kai prieš septynerius
metus iškėlėme sumany-
mą leisti lietuvišką en-
ciklopediją anglų kalba ir
įvairiais būdais teiravo-
mės kitų nuomonės, pri-
tarimas buvo beveik vi-
suotinis; neatsirado nė
vieno, kuris būtų pasisa-
kęs, kad tokia enciklope-
dija mums nereikalinga.
Gavome daug skatinančių
laiškų, skaitėme spau-
doje giriamų atsiliepi-
mų; net ir organizacijos
tą reikalą svarstė ir jam
pritarė. Nuomonės sky-
rėsi tikrai dėl tomų skai-
čiaus. Buvo paaiškinta,
kad 5 ar 6 tomai apims
daugiau informacijos
apie Lietuvą ir jos žmo-
nes.

Per praėjusius šeše-
rius metus įvairiausiais
būdais skatinome užsisa-
kyti Encyclopedia Litua-
nica, siekdami, kad galė-
tume verstis iš prenu-
meratos mokesčio, kaip
kad buvo leidžiant Lietu-
vių Enciklopediją, bet lig
šiول nepavyko rasti nė
dviejų tūkstančių skaity-
tojų. Ir iš užsisiakusių
jų jau atkrito 193. Prie-
žastis nurodo įvairias:
vieni mirė, kiti į skur-
džias pensijas išėjo, tre-
ti pareiškia nebenorį jo-
kios knygos, dar kitų vai-
kai, kad ir baigę aukštąjį
mokslo, lietuviškais daly-
kais nebesidomi ir dar ki-
taip pasiteisina. Tad tu-
rime tikrai trečdalį rei-
kalingų prenumeratorių;
trūksta mažiausiai dvie-

jų trečdalių, kad redakci-
ja ir leidykla turėtų bent
kuklias darbo sąlygas ir
tą darbą galima būtų tęs-
ti.

Kovo 8 siųsdami pre-
numeratoriams praneši-
mą, kad II tomas greitai
bus atspausdintas, pridė-
jome užsakymo lapelį,
prašydami surasti bent
vieną naują prenumera-
tą. Ligi šiol atsiliėpė tik-
tai pusė, tik 19 iš jų sura-
do naują skaitytoją, 94 pa-
kartojo ankstyvesnį savo
užsakymą; kai kurie prie-
kaištavo, kam to reikia,
o kita pusė neatsiliėpė
nė žodžiu. Gal nebeturė-
jo laiko perskaityti ir
trumpučio mūsų laiške-
lio ir susipažinti, kokio-
je sunkioje padėtyje esa-
me atsidūrę. Iš tikrųjų
negi vieno ar kelių asme-
nų buvo sumanyta leisti
angliškąją enciklopediją.
Girdėjome ir tebegirdi-
me dažnus balsus, kad
stinga išsamaus leidinio
apie Lietuvą, kai prirei-
kia kuriuo reikalu kreip-
tis į įtakingus asmenis ir
įstaigas. Pirmykštis pa-
rodytas entuziazmas,
kad toks enciklopedinis
leidinys būtų išleistas,
atrodo, ėmė ir atvėso,
kai paprašėme užpildyti
užsakymo lapelius.

Ir vis dėlto nesinori
tikėti, kad būtume linkę
pradėtą darbą, taip visuo-
tinai skatintą, jo nebaigę
nutraukti. Greičiau esa-
me nerangūs, ką sumanę,
iki galo atbaigti. Tik dide-
lėmis pastangomis ir iš-
tverme pavyko išleisti
Lietuvių Enciklopediją,
ko nė Lietuvoje nesėjome
padaryti, ir tuo da-
bar pasididžiuojame, di-
deliu išėivijos kultūriniu
laimėjimu laikome. O ne
daug reikėjo, kad ir tas
darbas būtų buvęs su-
griautas. Lietuvių Enci-
klopedijos mažiau ar dau-
giau spausdinome tiek
komplektų, kiek buvo už-
sakyta. Ir kas pasirodė?

Gana gausus skaičius už-
sisiakusiųjų savo prenu-
meratą dėl nežinomų
priežasčių nutraukė, vie-
ni anksčiau, kiti vėliau.
Jiems atspausti tomai te-
beguli sandėlyje, nors iš
mokėta už juos nemažos
sumos. Pridaryta nesi-
tikėto nuostolio. Be to, li-
ko neatsiskaičiusių už
siuntinėtą jiems Lietuvių
Enciklopediją, nors pas-
kutinis papildymų tomas
išleistas 1969 m. Susi-
daro 27,000 dolerių su-
ma. Ji labai praverstų
angliškai enciklopedi-
jai leisti. Bet kaip išpra-
šyti tą skolą? Paskutini
kartą prašėme š.m. sau-
sio 24. Atsiliepė apie 15%
vieni sumokėjo visą sko-
lą, kiti dalį. "Užsimiršu-
siųjų" tebėra 85%. Ir mes
prašome skolos, ne au-
kos.

Vieną vienintelį kartą,
norėdami pajudinti be-
blėstantį entuziazmą,
prašėme paremti numa-
tytus leisti leidinius pi-
nigine auka. Tada plana-
vome leisti Encyclope-
dia Lituanica, plačiąją
trijų tomų Lietuvos isto-
riją, Vydūno rinktinis
raštus ir k. Išsiuntėme
5000 laiškų. Grįžo 250 su
1-2-3-6-10 dolerių auka
ir 8 su 20 dol.; bendra su-
ma nesiekė nė pusantro
tūkstančio. Ji perkelta į
angliškosios enciklopedi-
jos leidimą. Lietuvos is-
torijos leidimu ėmė rū-
pintis Lietuvių Fondas,
o Vydūno raštų leidimas
atkrito, nes pagrindinis
redaktorius ir organiza-
torius A. Krausas mirė.

Susiduria su sunku-
mais ir enciklopedijos re-
daktoriai. Rodos, spe-
cialistui kurio nors daly-
ko nebūtų sunku, kad ir
užsiėmusiam kitu darbu,
per mėnesį laiko ar kiek
daugiau parašyti nedide-
lį straipsnį ar pritaikyti
jau parašytą enciklope-
dijai. Deja, reta tokių tal-
kininkų, kurie pažada ir
laiku padaro; dažnai gi
prašoma ir neprisipašo-
ma net per ilgesnį laiką.
Darbas žymiai pagreitė-
tų ir patobulėtų, kiek esa-
momis sąlygomis ima-
noma, jei talka būtų di-
desnė ir spartesnė. Lai-
kas mums darosi nepalan-
kus, kai uždelsiame; vie-
nas po kito mūsų lituanis-
tai mus palieka, o naujų
jėgų neauga, kaip norė-
tume. Gal tai paskutinė
mums dūta galimybė im-
tis didesnio masto enci-
klopedinio leidinio -- jo

paruošimo ir išleidimo.
Lituanistikos srityje
mūsų jėgos reikiamai ne-
gausėja, o mažta; spau-
dos darbai vis labiau
brangsta; entuziazmas di-
desniem užsimojimam,
kuriam reikia daugiau iš-
tvermės ir aukos, kaž-
kodėl ima ir slūgsta.

Tokioje padėtyje Ency-
clopedia Lituanica leidyk-
la ir redakcija atsistoja
prieš klausimą: ar ištver-
sime, ir kaip ilgai? Ma-
nome, kad tai turėtų rū-
pėti visiems, kurie įsiti-
kinę, kad ta enciklopedija
mums būtina ir kad ji tu-
rėtų, kaip galima grei-
čiau, būti išleista. Kiek-
vienai metal sunkina dar-
bo sąlygas ir didina išlai-
das. Nustatytos už tomą
senos kainos (15 dol.) ne-
bus galima išlaikyti, jei
nesusidarys pakankamas
skaičius prenumeratorių,
nes esame priėję kraš-

tinę ribą. Du trys mėne-
siai yra mums lemiamas
laikas. Ir tai sakome nuo-
širdžiai ir visai atvirai.
Jei sugebame sutelkti di-
deles sumas kongre-
sams, tikiuosi, neliksi-
me abejingi ir Encyclo-
pedia Lituanica likimui.
Jis mūsų pačių rankose
ir valioje.

VISKAS ENCYCLOPEDIA LITUANICA'I

Leidžiant LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip
verstis vien iš prenumeratorio mokesčio: vieno išleisto tomo prenumeratoriai
įgalindavo leisti sekantį tomą. Su ENCYCLOPEDIA LITUANICA yra
kitaip. Nors ir buvo dėta labai daug pastangų, bet toli gražu nesudarė
tik prenumeratorių, kad būtų užtikrintos bent pačios kukliausios sąlygos jos
leidimui. Jau I-ji tomas išleistas, aiškėjo, kad vargu ar įsigyvens LIETUVIŲ
ENCIKLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau ieškodami išeities.
Štai, to tikslas — prenumeratorių padaugėjimo — siekdami, pereitą kovo mėn.
kreipėmės į ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorius prašydami,
kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCYCLOPEDIA LITUANICA
prenumeratorių. Deja, atsiliepiamas buvo neįtikėtinai mažas.

Vis dėlto vilties prarasti nenorime. Dar kartą bandome belstis į visų
lietuvių duris tikėdamiesi, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS
leidyklos leidiniai pagalbės toliau leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA.
Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS
leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą.
Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š.m. gegužės 1 iki birželio 30 d.
Po birželio 30 d. atsakysime į gautus pasiūlymus.

1. LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 36 tomai, kaina \$299.00, siūlau \$.....
 2. VINCO KRĖVĖS RAŠTAI, 6 tomai..... kaina \$25.00, siūlau \$.....
 3. B. Kviklys, MŪSŲ LIETUVA, 4 tomai.. kaina \$42.00, siūlau \$.....
 4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS
1862-64 METAIS, 720 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
 5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA
639 psl. kaina \$10.00, siūlau \$.....
 6. B. Raila, DIALOGAS SU LIETUVIAIS
560 psl. kaina \$7.00, siūlau \$.....
- O vienuolika kitų leidinių: P. Andriūso raštų I t., J. Balio — Lietuvių
dainos Amerikoje, J. Šešplaukio — Nemarioji žemė, L. Dambriūno — Lie-
tuvių kalbos veiksmažodžių aspektai, St. Santvaro — Atidari langai ir
Aukos taurė, A. Vaičiulio — Gluosnių daina, A. Rukšos vėrsta Enėjėdė,
V. Šlaito — Eilėraščiai, A. Kutkaus — Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis —
kaina \$38.00, siūlau \$.....

Pavardė ir vardas

Adresas

Šią atkarpą prašome išsikirpti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pa-
žymėjus siūlomą kainą, atsiųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA,
395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127.
Pinigų iš anksto siųsti nereikia.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage
guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published
by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722
George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumeratora Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00.
Rėmėjo prenumeratora — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 ¢. Atski-
ras numeris 25 ¢. Administratorius F. P. Paukštaitis.
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai
atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir
taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai grąžinami tik iš
anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla
neatsako.

REDAKČINIS KOLEKTYVAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Trumpai

● JAV užsienių reik. min. Rogers, kuris Bonnoj turbūt darė į vokiečius spaudimą ratifikuoti su sovietais ir lenkais išdavikišką sutartį, turėjo kitą dieną skristi į Paryžių, bet staiga buvo atšauktas į Vašingtoną skubiam pasitarimui su Nixonu.

Mieli Kanados Lietuviai!

Jau visai netoli II-sis P. L. J. Kongresas. Jis prasidės šių metų birželio mėn. 24 dieną ir baigsis liepos 16 dieną. Kongreso oficialioji dalis prasidės Chicagoje, studijų dienos bus Kent Universitete ir stovykla Romuvoje, Kanadoje. Į kongresą suvažiuoja rinktiniai viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo atstovai.

Kaip kiekvienas didesnis įvykis, taip ir šis kongresas pareikalauja iš rengėjų ne tik daug darbo, bet ir daug lėšų. Jų reikia pato kongreso organizavimui, bet ypatingai daug lėšų reikia jaunimo atstovų kelionėms iš neturtingųjų ir tolimųjų kraštų. Reikalas yra bendras, todėl ir krepiamės į visus paramos. Paremkime visi vieningai nes dažnai kartojame, kad jaunimas yra mūsų tautos ateitis ir šiandien konkrečiai – parodykime, kiek ta mums ateitis svarbi.

II-jo P. L. J. Kongreso Finansų Komisija Kanadoje.

Būtų naudinga žinoti kurį aukas siųsti!

Kanados Lietuvių Bendruomenės rūpesčiu sudaryta sekanti II-jo Pasaulio Jaunimo Kongreso Finansų Komisija: V. Luima – Pirmininkas Dr. S. Kazlauskas – vice-Pirmininkas K. Manglicas – vice-Pirmininkas H. Steponaitis – sekretorius A. Viskontas – Iždininkas Komisijos nariai: K. Batūra R. Birgelytė Dr. S. Čepas O. Delkus R. Lasienė S. Krašauskas Dr. A. Pacevičius J. R. Simonavičius H. Stepaitis.

Jūsų K. Manglicas

Amerikos Lietuvių Taryba yra gavusi laišką iš kongresmano Peter W.

Rodino, Jr., kuriame pranešta kad balandžio 26 d. kongresmanas Rodino padarė pareiškimą Atstovų Rūmuose liečiantį maldos demonstracijoje priimtą peticiją. Tas pareiškimas ir visas peticijos tekstas buvo įrašytas į tos dienos Congressional Record.

ALT INFORMACIJA

● Bostone sudarytas Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai remti komitetas, iš S. Griežės-Jurgelevičiaus, O. Ivaškienės, J. Kapočiaus, inž. J. Rasio, inž. A. Škudžinsko, inž. R. Vėito ir J. Vembrės, kviečia Bostono ir apylinkės lietuvius paremti gimnazijos bendrabučio statybą. Aukų siųsti S. Griežei-Jurgelevičiui, 636 E. Broadway, ar J. Kapočiui, 395 W. Broadway, Boston, Mass.

● Prof. K. Račkauskas, neseniai išėjęs į pensiją iš Fordhamo universiteto ir dabar sergąs Hot Spring, Ark., VLIKui įteikė auką Brazinskams gelbėti 2000 dol. ir Lietuvių Enciklopedijos leidyklai auką 2000 dol., pagelbėjimui užbaigti ir išleisti enciklopediją anglų kalba, kurios dar yra išėjęs tik I tomas.

● Dail. Nijolės Savickaitės - Mockienės keramikos darbų paroda rodoma balandžio 23 Kultūros židinyje, New Yorke. Meno studijas dailininkė yra baigusi Stuttgarto meno akademijoje Vokietijoje. Emigravusi į Kolumbiją, įsteigė keramikos studiją ir su savo meniškai keramikos darbais dalyvauja žymesnėse P. Amerikos kraštų parodose.

BENDRUOMENYBĖS

KANADOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiųmetinis Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimas, neperseniai įvykęs Toronte, Prisikėlimo parapijos patalpose, taip pat buvo gausus. Dalyvavo virš 50 mokytojų iš Toronto, Hamiltono, Montrealio, Londono, Delhi, St. Catharines ir kt. vietovių. Suvažiavimas buvo specialiai atvykęs iš Clevelando lit. mok. vedėjas Pranas Jogo, šių metų vasaros Mokytojų Studijų Savaitės Dainavoje vadovas. Jis padarė platų pranešimą ir pakvietė atvykti į Studijų savaitę, kuri šiemet bus nuo rugpjūčio mėn. 6 iki 13 dienos.

Ižanginę paskaitą skaitė mokytojas – vienuolė Dalia. Jos brandžios mintys apie lietuviškos kultūros ugdymą mūsų mokyklose sukėlė susidomėjimą ir gyvas diskusijas.

Torontiškis mokytojas V. Matulaitis kalbėjo apie beskyrės mokyklos metodo pritaikymą mūsų sąlygom. Šis metodas modifikuotinas mūsų mokyklose ta prasme, kad mokytojas vadovautų visai klasei, o ne individualiai kiekvienam mokiniui. Mokinių darbai palygintini klasėje, o medžiaga mokinių darbui – kortelėms parinktina iš daugelio ir įvairių šaltinių. Parinktina medžiaga turėtų liesti dėstomą dalyką ir pamokos turinį.

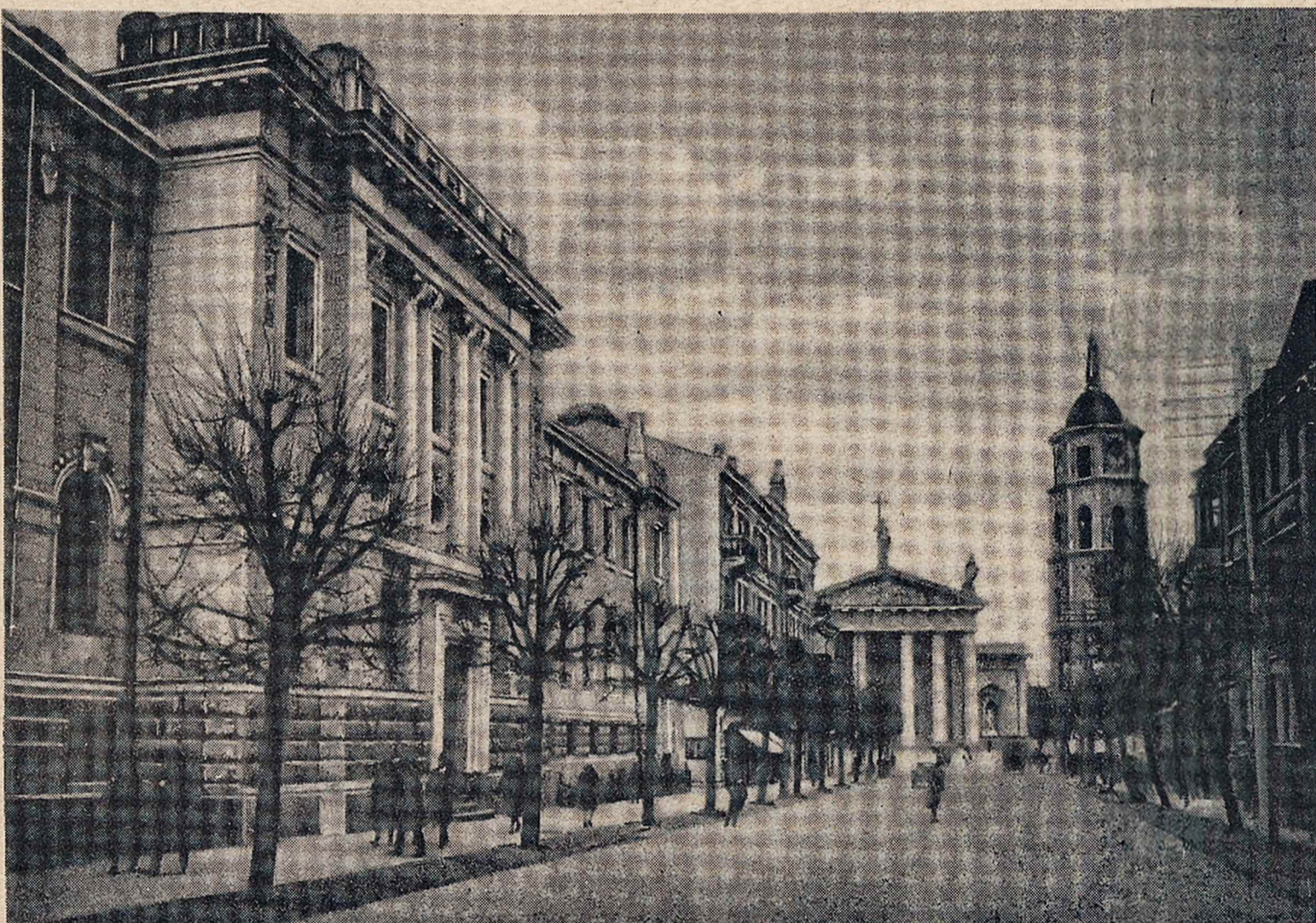
Toronto lit. mok. vedėjas J. Andriulis palietė gana jautrų klausimą – mokinių palikimą antriems metams bei patalų davimą. Jis griežtai nesiūlė jokių radikalių išeičių. Tektų čia pasielgti taip, kaip vietoje atrodytų geriau. Vengtinios griežtosios priemonės. Šalintinos kliūtys, vedančios į mokinių palikimą antriems metams. Pirmiausia klasės neturėtų būti per didelės. Patalų davimas sunkiai padėtų išgelbsti.

Dailininkas Telesforas Valius suvažiavimui davė tikrai turiningą ir įdomią paskaitą apie lietuvių meną. Jei suvažiavime nebūtų buvusi tik ši viena paskaita, vistiek suvažiavimas, nors ir iš toliau, apsimokėjo atvažiuoti.

Lietuvių liaudies menas – mūsų stiprybė. Mūsų liaudies menas yra grynas nuo svetimų įtakų, savotiškas, tikroviškas. Mūsų protėviai buvo tiek kūrybingi, kad dažnai liko nepakartojami. Jų mene slypi estetiniai, mistiniai ir religiniai motyvai. Ten pilna ritmo, o juk tatau yra pasaulio santvarkos būdingoji žymė. Ten tiek daug konstruktyviškumo ir puošnumo. Mistinis pradai padėjo kūrėjui bendrauti su savo dvasia ir tatau kėlė kompoziciją ir ieškojimą naujų formų.

Dievukų drožimas, nors dažnai ir neproporcingas,

Nukelta į 5 psl.

VILNIUS – Adomo Mickevičiaus gatvė.

● Paryžiaus taikos derybos vėl nutrauktos. H. Kissinger slapta tarėsi su Hanojaus atstovu Duc Tho.

● Bengladešo vyriausybė atsisako dalyvauti Indijos-Pakistano derybose, kol Pakistanas nepripažins Bengladešo nepriklausoma valstybe.

● Čilės darbininkai užėmė fabriką, kuriame patys dirbo, reikalaudami 250% algų pakėlimo. Fabrikas priklauso vokiečiams.

● Turkijos 4 oro piratai nukreipė lėktuvą su 67 keleiviais į Bulgariją ir pareikalavo, kad Turkijos valdžia paleistų 6 kairiuosius extremistus, kurie buvo nuteisti už žudynes ir žmonių pagrobimą, mirtimi. Turkijos valdžia į ultimatumą atsakė sušaudydama nuteistuosius...

● Lėktuve buvo Turkijos generolas ir senatorius. Piratai gavo egzilo teises komunistų Bulgarijoje.

● Jaroslav Masaryk, anksčiau gyvenęs Čekoslovakijoje, dabar Pietų Afrikos pilietis, atėjo prie Austrijos sienos pasitikti Čekoslovakijoje viešėjusios žmonos. Bet čekų kareivių buvo sužeistas ir įtemptas Čekoslovakijos teritorijon.

● Izraelio ministerė pirmininkė Golda Meir buvo atvykusi į Rumuniją, kur turėjo 5 valandų pasikalbėjimą su N. Ceaucescu Izraelio ir arabų konflikto reikalais.

● Laimingai sugrįžę iš mėnulio kelionės, astronautai: John Young, Charles Duke ir Thomas Mattingly gegužės 3 d. Houstone turėjo spaudos konferenciją ir papasakojo žurnalistams, kokia pilna netikėtumų ir pavojų buvusi jų kelionė į mėnulį.

Kelionė pasisekė tik dėka mokslininkų, kurie išžemės juos visą laiką sekė, tvarkė ir išlygindavo visus netikslumus.

Buvo parodytas mėnulio vaizdų filmas. Astronautai esą negalį atvaizduoti žodžiais matytų vaizdų grožį mėnulyje.

● Italijoje, netoli Palermo, keleivinis lėktuvas su 117 keleivių sudužo, atsimušdamas į kalnų viršūnes. Visi keleiviai žuvo.

PROTESTAI DĖL SOVIETŲ PARODOS

Ryšium su sovietų į JAV atgabenta meno bei amatų paroda, vežiojama po įvairius JAV miestus, kurioje eksponuoti ir rusų pavergtų tautų eksponatai, lietuvių organizacijos (Vlikas, Liet. Bendoruomenė) keliais atvejais rūpinosi atkreipti dėmesį į tai, kad paroda negali atstovauti Baltijos tautų. Jos eksponatai jau buvo rodyti Washingtone ir Los Angeles mieste (ligi bal. 5). Šiuo metu ji vyksta St. Paul, Minnesota ir vėliau bus perkelta į Čikagą, Bostoną ir į New Yorką (rudenį).

Jau žinoma, kad lietuvių bei kitų baltų (latvių, estų) protestai, dalinti lapeliai, laiškai spaudai turėjo atgarsių.

Čia keli pavyzdžiai: "Los Angeles Herald — Examiner" kovo 14 d. laidoje išryškino sovietų parodos propagandinį pobūdį. Pasak laikraščio, "komunistams kultūra yra drauge ir politika, menas ir propaganda — tai sinonimai". Dienraštis straipsnį baigė žodžiais: "Lankytojas iš-eina iš galerijos, suprasdamas bei užjausdamas protesto reiš-kėjus Barnsdall parke — lietu-vius, latvius ir estus, pasisa-kančius prieš rusų pretenzijas, jog Sovietų Sąjunga esanti sa-vanoriška tautinių respublikų sąjunga".

Tas pats dienraštis kiek anksčiau, kovo 9 d., nurodė, kad so-vietų menui buvę parodyti "miš-rūs jausmai". Rusai pasiuntę daugiau kaip 1,000 meno eks-ponatų, per 50 mil. dol. vertės. Dienraštis pridūrė, kad lietuviai, apsirengę tautiniais drabužiais, žygiavo ties parodos vieta Los Angeles mieste, 4804 Hollywood Blvd., drauge nešdami atitinka-mus plakatus. Cituoti Nidos Brinkienės žodžiai: "Mūsų kul-tūra — skirtinga negu rusų. Ji nėra rusų kultūros dalis ir jai ne vieta rusų parodoje". Tai bu-vo išryškinta ir plakatuose —

jų nuotrauką kovo 8 d. buvo įdėjęs pagrindinis miesto dien-raštis "Los Angeles Times". Lie-tuvaičių plakatuose buvo pažy-mėta: "Lietuvių kultūra — mū-sų, ne — jų" ar "Lietuvių me-nas nėra rusų menas". Lietuviai bei kiti baltai buvo kiek paten-kinti, kad nors sovietų paroda JAV spaudoje buvo garsinama, vis dėlto svarbioji spauda, kaip Washington, New Yorke ar Bostone bent neminėjo Baltijos valstybių vardo.

Parodai Los Angeles mieste vykus buvo naujas įvykis — miesto lietuvių, ypač N. Brin-kienės pastangos, kelti miestui bylą už parodos globojimą.

Pagalčiau, dar pridurtina, kad parodai vykstant kai kur buvo dalinami lapeliai lankytojams. Vienas tokių lapelių, dalintas LB apylinkės, buvo paskleistas Wa-shington. Įdėtas trijų Baltijos valstybių žemėlapis, riebios ant-raštės: "Lietuva neturi laisvės" ir "Lietuva ir vėl turi būti lais-va". Trumpai, bet suglaustai nušviesta ne tik Lietuvos isto-rija, bet ir kalba, okupacija, de-portacijos, Lietuvoje tebevyks-tantis pasipriešinimas okupan-tui. Aprašymas baigiamas žo-džiais: "JAV ir dauguma lais-vojo pasaulio vyriausybių pas-merkė ir atsisako pripažinti so-vietų įvykdytą Lietuvos okupa-ciją". (E)

EUROPOS SPAUDA APIE PROTESTĄ

PARYŽIAUS, Londono, Bonos, Romos ir kitų miestų spauda š. m. kovo 28 d. skelbė plačias žinias apie 17,000 Lietuvos katali-kų protestą, pasiųstą L. Brežnevui ir J. Tautų Gen. Sekretoriui K. Waldheimui. Įtakingas Paryžiaus dienraštis "Le Monde" kovo 29 d. n-jė (iš tikrųjų jis atspausdintas kovo 28 d. popiet) pir-mame puslapy įdėjo korespondento Maskvoje Alain Jacob plačią informaciją, pateikęs antraštę "Prieš antireliginę politinę kryptį" ir "17,000 Lietuvos katalikų kreipiasi į Brežnevą".

A. Jacob pažymėjo, kad lietu-vių protesto data — gruodis 1971 ir sausis 1972 m. ir kad jie ypač susirūpinę žmogaus teisių pa-žeidimais Lietuvoje. "Mūsų tau-tos tikintiesiems nepripažįsta-ma sąžinės laisvė" — pažymėta rašte.

"Le Monde" iš eilės nurodo-ma į lietuvių katalikų skundo vietas, ryšium su religijos persekiojimu. Paminėtas vyskupo J. Steponavičiaus ir V. Sladke-vičiaus nutrėmimas, kunigų J. Zdebskio ir P. Bubnio nuteisi-mas, religinio auklėjimo varžy-

mai, tikinčiųjų persekiojimas ir kt.

Paryžiaus dienraštis nurodė, kad lietuvių katalikų protestas paskelbtas vos kelioms dienoms praslinkus nuo rašytojo A. Sol-ženicino laiško stačiatikių pa-triarchui Pimenui. Dar teigia-ma, kad katalikų Sovietų Są-jungoje padėtis, palyginus, su stačiatikiais, esanti žymiai sun-kesnė, juo labiau, kai katalikai sudaro mažumą. Laikraštis pri-dūrė, kad tą pačią dieną — ko-vo 27 — sovietai skelbė pasi-kalbėjimą dėl žydų emigravimo

Lietuviai — ne rusai

Sportininkai yra lietuviai, ne — rusai, pabrėžė Jonas A. Stik-liorius laiške, įdėtame balandžio 3 d. Philadelphijos dienrašty "The Evening Bulletin". Auto-rius priminė, kad š. m. kovo mėn. Richmond, Va., vykus JAV — sovietų lengvosios atletikos varžyboms, spauda kovo 18 d. sportininką Kęstutį Šapką pa-skelbė esant rusu. Stikliorius pažymėjo: "Norėčiau pabrėžti, kad K. Šapka, be to, Rimantas Plungė ir Nijolė Sabaitė savo kilme yra lietuviai, bet ne ru-sai".

Jie atsirado sovietų rinktinė-jė tik dėl to, kad Lietuva yra sovietų okupuota nuo 1940 m." Autorius dar nurodė, kad iš tik-rųjų tik pusę Sovietų Sąjungos gyventojų sudaro rusai, kitą gi įvairios tautybės. Visoms joms tenka kovoti, siekti išlaikyti tautinį savitumą prieš smarkias sovietų vyriausybės pastangas juos surusinti. (E)

Paneigė melą

"Catacombes", Paryžiuje lei-džiamas laikraštis apie religijos gyvenimą anapus geležinės už-dangos, šių metų 5 nr. (vasario 15) persispausdino Eltos italų kalba biuletenio "Elta-Press" straipsnį apie pernai, rugsėjo mėn. buvusią Belgijos senato-riaus Paul Struye viešnagę Lie-tuvoje ir jo pasikalbėjimą su vilniške "Tiesa" (1971 m. rug-sėjo 14). Eltos žiniomis, bel-gas griežtai paneigė "Tiesos" paskelbtus, tarytum jo paties tei-ginius, esą, Sovietuose esanti re-ligijos laisvė. Šio belgo teisingi, bešališki įspūdžiai buvo paskelb-ti belgų katalikų dienrašty "La Libre Belgique". (E)

į Izraelį, kiek sumažinę išvy-kusių skaičių, matyt, norėdami apraminti arabų kraštus.

Kita spauda, Eltos gautomis žiniomis, apie katalikų protestą, plačias žinias skelbė — Italijoje, kovo 28 d., žinomas Milano dien-raštis "Corriere della Serra", Romos dienraščiai "Il Popolo" ir katalikų pagrindinis dienraš-tis "Informazione Religiosa". Be to, Romos radijo ir TV at-stovas Maskvoje kovo 27 d. paiai-lankiai kalbėjo apie Lietuvos tautą, jos katalikų persekiojimą ir jų didvyriškumą.

Apie protestą kovo 28 d. skel-bė žinias Londono dienraščiai "The Times", "Daily Telegraph" ir "Manchester Guardian" ir kt. Pietų Amerikoje, kaip Elta patyrė, kovo 28 d. apie Lietu-vos katalikų protestą skelbė Ca-racas, Venecueloje dienraštis "El Nacional" ir Sao Paulo, Bra-zilijoje dienraščiai "O Estado de Sao Paulo", "Folha da Tar-de" ir kt. (E)

Privačios pastangos Vakarų Vokietijoje

Vokietijos du lietuviai lankėsi laikraščio redakcijoje — tai pa-skelbė laikraštis "Oldenburgi-sche Volkszeitung" š. m. balan-džio 1 d. laidoje (nr. 77). Esą, to-je redakcijoje atsilankė du lie-tuviai, dr. T. K. Gulbinas ir Sta-sys Motuzas, buvęs burmistras Lietuvoje, dabar gi gyvenęs se-nelių prieglaudoje Vechtos mies-tely. Abu lietuviai pateikė kun. J. Zdebskio gynimosi kalba, 1971 m. lapkričio 11 d. pasakytą teisme Kaune. Abu jie, "žmo-gaus teisių bei sąžinės vardu" prašė kun. Zdebskio pareiški-mus paskelbti vokiečių visuome-nei.

Laikraščio redakcija pasiaiš-kino negalinti, dėl vietos sto-kos, skelbti ištiso teksto, tačiau ji įdėjo, net per keturias skil-tis, apie 250 eilučių teksto. Laik-raštis pakartojo abiejų lietuvių teiginius — toji kalba, tai kal-tinimas prieš komunistų valdo-vus, žmogaus teisės ir sąžinės laisvė mūsų krašte tėra tik po-pieriujė.

T. Dr. Gulbinas informavo, kad šiuo metu vak. Vokietijoje lie-tuvius dvasiniai aprūpina 12 ku-nigų, iš viso gi jų ten gyvena apie 50. St. Motuzas, žinomas, ne tik lietuviams, savo medžio drožiniais, Velykų proga paga-mino atviručių ir drožinių, ūki-ninkų vežimą "Pakeliui į Prisi-kėlimo šventę". (E)

Lietuvos žydų peticija Podgornui

"Eglise - Temoin", šių metų antrąją laidą Belgijoje leidžia-mas biuletenis (28, place Flagey — B — 1050 Brixelles) paskyrė žmogaus teisėms Sovietų Są-jungoje. Šalia kitos medžiagos, skyriuje apie žydų protestus So-vietų Sąjungoje rašoma, kad "105 Lietuvos žydai kreipėsi į "prezidentą" Podgorną, prašy-dami paleisti laisvėn Silviją Zal-manson, 27 m. amžiaus, suimtą 1970 m. gruodžio mėn. Lenin-grade".

Ji rėmusi žydus, anuomet sie-kusius nukreipti sovietų lėktu-vą, buvo nuteista 10 m. bausme darbo stovykloje, kalinama Pot-moje ir serganti plaučių džiova. (E)

Atkelta iš 3 psl.

buvo skirtas kažkam daugiau, negu malonumui. Kryžiaus mene tenka įžvelgti atsidėjimą kam nors ir už ką nors. Visas darbas atliktas su tokia gilia meile.

Kiti medžio drožiniai, kaip rogės, kultuvė, druskinė, verpstė, nors tai buvo kartu ir darbo įrankiai, bet kokie tai gražūs daiktai.

Puodžiai kūrė ornamentuotai. Jų tulpės, rūtelės ir juostelės puodų kraštuose visada traukė akį. Geležies dirbiniai neturėjo platesnio pasireiškimo, tačiau kaimo kalvio darbas – kryžių ir koplyčių viršūnės – kompoziciniai padariniai. Įdomiai padarytos kalvių spynos ir apkaustymai.

Tapybos – paveikslinių pavyzdžių mažiau tėra likę ir jų galima rasti dažniausiai mažose bažnytelėse, kur, dėl materialinių išteklių, teko tenkintis mažamokslių darbais, bet ir šie darbai naturalūs ir patrauklūs. Dekoracine tapyba pasižymi kraičių skrynios ir kiti įrankiai.

Liaudies meno raižiniai, tai jau grafika. Gyvenamuose namuose užtikinama medžio raižinių lentų ar atspaudų nuo lentų. Naudota obels ar kriaušės mediena. Daugumoje tai šventųjų paveikslai, kartais net sulenkiškais įrašais, kuriuose pasitaiko gramatinių klaidų.

Tautiniai drabužiai – 18 amžiaus palikimas. Bet kokia čia forma, koloritas, originalumas. Tai tikrai nuostabus kūriniai, o mūsų audiniai ir tautiniai raštai kelia visų nuostabą. "Kauno Audiniai" bandė gaminti masiniai tautinius drabužius, bet tai nepriėjo, nes fabriko gaminyje neatstojo namie austų drabužių.

Turint tokį turtingą ir būdingą liaudies meną, individualus menas negalėjo ne pasisemti iš ten gyvybės ir dinamiškumo. Tiesa, individualūs menininkai aklai liaudies menui nesėkė, bet juo plačiai naudojosi. Todėl gal būt daug kur mūsų menininkai net pranašesni už kitataučius.

Ypač priekin išėjo mūsų grafika. Romas Vesulas laimėjo net du kart aukščiausius pasaulio atžymėjimus. Kasgi nežino mūsų M.K. Čiurlionio, Vyt. Kasiulio, V.K. Jonyno ir kt. Dailininkai Tamošaičiai jau 1937 m. už mūsų tautinių kostiumų Berlyne laimėjo I vietą.

Pirmauja Lietuvos menininkai ir dabar. Italijoje už grafiką Sirutyte laimėjo I vietą. Vokietijoje – Leipcege už spaudos meną lietuviai taip pat gavo I vietą. Tame pačiame Leipcege dail. Vyt. Jurkūnas už Donelaičio kūrybos iliustracijas gavo II vietą.

Jei mūsų menas išėjo į plačiuosius pasaulio vandenynus, tai to pasiekta gal todėl, kad individualus menininkų paruošimas buvo pradėtas laiku. Jau garsusis Laurynas Stuoka Vilniuje 1803 m. įkūrė meno mokyklą. Jis, tiesa, naudojosi kitų kraštų meno akademijų patirtimi, bet tai buvo geroji pradžia. Tikrasis lietuviško meno kelias gal būtų šis:

1907 m. Vilniuje buvo atidaryta pirmoji lietuvių dailininkų paroda ir tai paskatino ir uždegė visus menininkus. 1922 m. Vienožinskio ir kitų pastangomis įkurta Kauno Meno mokykla. Tai buvo 6 metų kursas ir čia paruošta daug mūsų žymių menininkų.

1930 m. Vizgirdos, Valeškos ir kt. manifestacine iniciatyva įkurta Nepriklausomųjų menininkų draugija.

Galdikas buvo Arsininkų D-jos pradininkas. Tai buvo atsvara-opozicija prieš Nepriklausominkus. Arsininkai pasuko Vakarų Europos meno kryptimi.

1933 m. studentai menininkai įkūrė FORMĄ, Formininkai nebuvo patenkinti abejomis dailininkų-menininkų draugijomis. Jų šūkis – Grįžkime į liaudies meną.

1947 m. jau išeivijoje – Freiburge Valeškos ir kt. dėka įkurtas liaudies meno Institutas, kuris iki šiol oficialiai nėra išformuotas, nors dėl emigracijos negalės veikti.

NE TUO KELIU EINAMA

Mokslas ir visoks progressas tarnauja žmogui sukurti geresnes dvasines ir materialines gyvenimo sąlygas.

Visais civilizacijos, ir kultūros laimėjimais turi naudotis visos tautos, visi žmonės, be jokių skirtumų; tautos, rasės, religijos, politinių įsitikinimų.

Pirmiausia, visi, pagal krašto resursus, sugebėjimą, išsimokslinimą turi būti aprūpinti darbu, maistu, pastoge ir galimybe siekti mokslo, profesijų, pagal turimus gabumus.

Šiais laikais nebegali būti luomų, privilegijų kaip valdantiejiems taip ir pavaldiniams. Visur, visi turi būti lygūs.

Badaujančių, vergų, bedarbių, nebeturėtų būti. Visi sveiki, suaugę turi dirbti, jauni mokytis.

Tai demokratinės vyriausybės pagrindiniai valdymo principai. Diktatūrinės vyriausybės irgi turi eiti šiuo keliu.

Visi nukrypimai nuo virš išvardintų principų sukelia pasaulyje karus, visokią betvarę, krizes, karus, revoliucijas. Kai viena grupė ar tauta yra skriaudžiama, žudoma, persekiojama, kiti gina. Žmogus žmogui ne tik vilkas yra, bet žmogus žmogų ir gina, gelbsti. Valdantieji už valdomiesiems daromą skriaudą, žalą, reiškiama panieką vėliau ar anksčiau yra nubaudžiami, nukentėję – išlaisvinami. Istorija – pilna pavyzdžių. Mums artimiausi pavyzdžiai yra carų Rusija ir Vokietija.

Carai grobė tautas, davė privilegijas generolams ir bajorams, o liaudį skriaudė, išnaudojo, vergais pavertė, trėmė Sibiran ir daugumą tautos, beteisių padėtyje laikė. Milijonai buvo alkani, pusnuogiai, basi, Sibiro katargon ištremti.

Sutrypto burlioko aimanos atsimušė į žmogišką širdį turinti rusų. Retėžiai trūko, milijonai žuvo, bet

Dainos žodžiai sako – menas galingas ir stebuklingas. Ši didįjį turtą pažinti ir patirti turėtų ir mūsų mokyklinė jaunoji karta.

L. Eimantas

vergas rusas buvo išvauduotas ir atsisėdo carų sostan.

Dabartiniai kremliaus valdovai irgi eina carų keliais. Valdantieji privilegijuoti, visagaliai. Pavergtos tautos naikina, Sibiro kacetuos marina, kankina.

Kremliaus valdovai ir komunistų partija yra vienas privilegijuotas luomas, o kiti visi įsakymų vykdytojai, tylintieji automatai.

Ir vėl rusų tauta atbunda. Intelektualai, rašytojai, mokslininkai, ir kiti šviesaus proto žmonės išpėja Kremlį: "Jūs einate klaidingu žmogaus išniekinimo, pažeminimo keliu". Ir keldami balsą už išsilaivimą žmogaus eina į Sibiro kalėjimus, psichiatrines ligonines arba bėga į vakarus.

Aišku, anksčiau ar vėliau Kremliaus biurokratija, kurianti socialistinę vergiją – subyrės.

Adolfo Hitlerio nacių Vokietija savo tautietį vokiečių, tik nacių, pripažino už žmogų, kitus žūdė, naikino, istorijoje dar nevarotomis žudymo priemonėmis. Vokiečių nacių likimas visiems žinomas. Dingo, kaip muilo burbulas.

Kapitalistiniuose kraštuose kaip USA, Kanadoje ir kitur, nors žmogui pripažįstamos visos laisvės, (asmens, žodžio, spaudos, politinio pasisprendimo, judėjimo, religijos) bet yra žmogaus paniekinimo, išnaudojimo.

Pirmiausia milijonai

žmonių laikomi be darbo. Ir teoretikai ekonomistai (kaip Keynes) įrodinėja, kad 4-5% bedarbių laikymas nekenkia kraštui, esąs net būtinas, dirbančiuosius priverčia stropiau dirbti. Tai neteisinga. Valstybė turi aprūpinti darbu visus, kas tik nori ir gali dirbti. Mokėjimas iš valstybės išdo bedarbiams pašalpų, skriaudžia visus kitus dirbančiuosius. Milijonai bedarbių ir šelpiamųjų viršta tinginiais, kriminaliniais nusikaltėliais, visokiais hipiais ir kt. asocialiniais gaivalais. Vis daugiau atsiranda jaunų žmonių, kurie nenori nieko dirbti, nieko mokytis. Tai žmonių atmatos.

Kiekvienas normalus sveikas žmogus nori dirbti, nori kurti sau ateitį, bet netinkama administracija trukdo, neduoda. Dalis gerų žmonių išmetama lyg į "gerbičių". Tai vyriausybės kaltė!

Amerikoje vyrauja pažiūra, kad kraštas ekonomiškai gerai versis, nebūsią bedarbių, jei USA ves mažą karą. Šią teoriją pilnai sugriovė Vietnamo karas.

Išmesti beveik visai be reikalo šimtai bilijonų dolerių, sužeista ir išžudyta šimtas su viršum tūkstančių jaunų vyrų. Kiek invalidų, kiek šelpiamųjų? Svarbiausia sudemoralizuota Amerikos tauta, prigaminta šimtai, tūkstančiai dezertyrų, komunistų simpatikų, niekintojų jų pačių tėvynės Amerikos.

Amerikos darbininkams

Nukelta į 6 psl.

Eleonora Marčiulionienė

Lėkštė (keramika)

Atkelta iš 5 psl.

NE TUO KELIU EINAMA...

galima surasti pakankamai darbo netik karo, bet ir civilinėje pramonėje; stant naujus kelius, mokyklas, miestus ir pn.

Galutinėje išvadoje karas yra nuostolingas kiekvienam kraštui. Ginkluotis reikia tiek, kad priešas nesikėsintų lengvai užpulti ir užgrobti kraštą. Čia yra kariuomenės vadovybės, kongreso, prezidento realus numatymas, akylus sekimas, ką planuoja ir turi priešiški kraštai.

Šiuo laiku SSSR militariškai pirmuoja ir yra rimtas varžovas su USA. Sovietų Sąjunga yra šio laiko „gudriausioji“ valstybė, kuri moka sukelti mažus karus, aprūpinti ginklais komunistinius kraštus, bet neduodanti jų dideliais kiekiais.

Jie pasidarė specialistai karų kurstytojai, rėmėjai - vardan tautų išlaisvinimo iš "kapitalistinio jungo".

Visi sako, kad rusams sekasi ir Vietname ir Arabijoje ir Indijoje ir kitur - matomai ir nematomai.

Ypač daug jų laimėta Kuboje, laikant įsmeigtą durtuvą į Amerikos širdį - Vašingtoną.

Šis pasisėkimas yra laikinas, kaip ir A. Hitlerio armijų, pamatė, nuėjo ir užkariavo. Veni, Vidi, Vici. Galas labai liūdnas.

Rusų tautos galybė yra ne Kremliuje ir ne raudonoje armijoje, bet paprastame kolhozininke, verge, kuris vis dar tebedreba prieš savo brolių enkavedistą. Bet jis jau bunda per Solženyciną, Zacharovą ir kt. dabartinius tautos pranašus.

Dauguma po IIro karo, valstybės vadų, tebėra ka-

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

SKAITYTOJŲ ATSILIEPIMAI

Jūsų rašomi atsiminimai man labai patinka skaityti, taip vaizdžiai aprašote anuos laikus kad tarsi tas viskas būtų vykę prieš savaitę laiko. Nors manneteko tenai dalyvau-

rų pavėsyje. Dar vieni prieš kitus tebežvangina ginklais

Laikas atėjo persigalvoti persvarstyti iš pagrindų tautų bendravimo reikalus. Visos pavergtos tautos turi atgauti laisvę. Imperijų plėtimas turi būti sustabdytas. Tarptautiniai konfliktai turi būti sprendžiami taikiu būdu. Karas karą gimdo. Taika taiką išlaiko.

J. Kelmas

ti bet tos kovos liks mūsų širdyse kol mes būsime gyvi.

Skaičiau paties atsiminimus apie senus laikus. Pats rašai sklandžiai ir įdomiai. Tie patys atsiminimai būtų malonu pamatyti vienoje knygoje.

V. Alantas

Labai gražiai parašei apie įvykius Panevėžyje 1918-1919 m., taipgi apie savo išgyvenimus.

Inž. A. Novickis

Neberandu paskutiniuose N. L. numeriuose P. Lelio "Prieš 50 metų". Laukdavau laikraščio kad paskaičiau taip įdomiai ir su tokiu giliu išvėgimu aprašytą Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pra-

džia. Mane stebina nepaprasta rašančiojo atmintis vardams ir datoms ir orientavimasis to laiko mūsų valstybės ir tarptautinio gyvenimo dalykuose. "Prieš 50 metų" buvo lyg koks gražus dokumentalinis filmas. (Sutrupintas atsiliepimas) K. Mileris

Ypač man patinka straipsniai iš Lietuvos ir apie Lietuvą bei tokie įdomūs atsiminimai "apie senus gerus laikus" kaip P. Lelio.

V. Kaupas

Tavo straipsniai N. L. "Prieš 50 metų" yra labai įdomūs ir skaitomi su malonumu.

Inž. G. J. Lazauskas

Nukelta į 7 psl.

SIMAS MIGLINAS

LIETUVA sovietinės agresijos dokumentuose

6

Did. Lietuvos Kunigaikštystė apėmė ne tik dabartinę Lietuvą, bet Gudiją ir Ukrainos nemažą dalį. Taigi visos šitos trys tautos turinčios lygių pretezių į šią archyvą. Nors Lietuva ginčijo tokį klausimo statymą ir dėstė savo argumentus, bet rusai nesutiko".

LIETUVOS NEPUOLIMO SUTARTIS SU STRS*

Pasirašyta Maskvoje 1926 rugsėjo 28.
Ratifikuota 1926 metais lapkričio 5 d.
Įgijusi galios 1926 metais lapkričio 9 d.
Įregistruota Tautų S.-je 1927.3.4, Nr. 1410.
Paskelbta „Vyr. Žinių“ 241 Nr., eil. 1568.

Sutartis tarp Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos

Lietuvos Respublikos Prezidentas, iš vienos pusės, ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos Centralinis Vykdomasis Komitetas, iš antros pusės, įsitikinę, kad Lietuvos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos tautų interesai reikalauja nuolatinio bendradarbiavimo, pagrįsto pasitikėjimu, ir norėdami padėti, kiek leidžia jų išgalės, palaikyti visuotinę taiką, susitarė sudaryti sutartį esamiems tarp jų drauginėms santykiams išplėsti ir tam tikslui paskyrė savo įgaliotinius:

Lietuvos Respublikos Prezidentas:

Mykolą Sleževičių, Lietuvos Respublikos Ministrį Pirmininką ir einantį Užsienio Reikalų Ministerio pareigas, ir

Jurgį Baltrušaitį, Lietuvos Respublikos Nepaprastąjį Pasiuntinį ir Įgaliotąjį Ministrį Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungai.

Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos Centralinis Vykdomasis Komitetas:

Georgijų Čičeriną, Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos Centralinio Vykdomojo Komiteto Narių Užsienio Reikalų Liaudies Komisarą, ir

Sergijų Aleksandrovskį, Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos Nepaprastąjį Pasiuntinį ir Įgaliotąjį Ministrį Lietuvai,

kurie susitiko Maskvoje ir, peržiūrėję savo įgaliojimus, kuriuos rašo sudarytus tinkama forma, teisėta tvarka, padarė šiuos nutarimus:

1 straipsnis.

Taikos sutartis tarp Lietuvos ir Rusijos, sudaryta Maskvoje 1920 metų liepos mėn. 12 dieną, kurios visi nuostatai palaiko visą savo galią ir neliečiamybę, lieka Lietuvos Respublikos ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos santykių pagrindu.

2 straipsnis.

Lietuvos Respublika ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjunga savitarpyje pasižada visomis aplinkybėmis gerbti viena antros suverenumą bei teritorialinį integralumą ir neliečiamybę.

3 straipsnis.

Kiekviena susitariančioji šalis pasižada susilaikyti nuo bet kurių agresijos veiksmų prieš antrąją šalį.

Jeigu viena iš susitariančiųjų šalių, nežiūrint jos taikaus elgesio, būtų užpulta vienos arba kelių trečiųjų valstybių, antroji susitariančioji šalis pasižada neteikti paramos tai vienai arba kelioms trečiosioms valstybėms jų kovoje prieš užpultąją susitariančiąją šalį.

4 straipsnis.

Jeigu trečiosios valstybės sudarys politinę sutartį, nukreiptą prieš vieną susitariančiųjų šalių, arba jeigu ryšyje su 3 str. 2 posme nurodyto pobūdžio konfliktu, arba tuo atveju, kai nė viena susitariančiųjų šalių nebus įsimačiusi į susidūrimus ginklų, tarp trečiųjų valstybių bus sudaryta koalicija vienai susitariančiųjų valstybių ekonomiškai arba finansiškai boikotuoti, antroji susitariančioji šalis tokion sutartin arba tokion koalicijon nesideda.

5 straipsnis.

Tuo atveju, jei tarp susitariančiųjų šalių kiltų konfliktas ir jei nebūtų galima išspręsti to konflikto diplo-

matiniu keliu, jos susitaria skirti taikomąsias komisijas.

Nurodytųjų komisijų sudėtis, jų teisės ir procedūra, kurios jos laikysis, bus nustatytos atskiru dar sudarytinu susitarimu.

6 straipsnis.

Ši sutartis turi būti ratifikuota ne vėliau kaip po šešių savaičių nuo jos pasirašymo dienos.

Pasikeitimas ratifikacijos raštais bus padarytas Kaune.

Sutartis surašyta lietuvių ir rusų kalbomis.

Ją interpretuojant abu tekstai laikomi autentiškais.

* J. Purickio rašinys „Seimų laikai“, atspausdintas sukaktuviniame leidinyje „Pirmasis Nepriklausomos Lietuvos dešimtmetis“, apima 1918-1928 laikotarpį. Minimais klausimais Sovietų laikysena nepakito ir vėlesniais metais.

* Sovietų Rusija, pasirašiusi Taikos sutartis su šalimis, Pirmojo Pasaulinio Karo atomazgoje ir revoliucijos Rusijoje pasėkoje išsilaisvinusiomis iš rusiškosios priespaudos, ėmėsi iniciatyvos su jomis sudaryti nepuolimo aktus, šiuo keliu siekdama užakcentuoti Kremliaus taikius siekimus ir turėdama tikslą tuo būdu slopinti tų valstybių budrumą. Jau 1925 metų pabaigoje ir 1926 metais TSRS (1922.12.27 priimtu įstatymu Rusijos Tarybų Federatyvinė Socialistinė Respublika išplėsta į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą, ž. 30 p.) vyriausybė darė pastangų sudaryti nepuolimo sutartis su Suomija, Estija, Latvija, Lietuva ir Lenkija. Lenkijos vyriausybė laikėsi pažiūros už kolektyvinės nepuolimo sutarties su sovietais sudarymą. Lenkų įvykdytas Vilniaus užgrobinimas buvo kliūtimi Lietuvoje sulaukti pritarimo Lenkijos siūlymui (Rauch: Geschichte des bolschewistischen Russland, psl. 280-292). Sovietams nepuolimo sutartį pirmiausia pavyko sudaryti su Lietuva. 1925 gruodį Kaune apsilankius tuometiniam Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisarui Čičerinui, L. Bistro vadovaujama vyriausybė pradėjo pasitarimus, kuriuos Sleževičiaus vyriausybė baigė 1926 rugsėjo 28 (Pirmasis Nepriklausomos Lietuvos dešimtmetis, 167 p.). Nepavykus Lenkijai pasiekti sutarimo kolektyvinės sutarties pasirašymo klausimu, nes ir Sovietų Sąjunga tokios sutarties vengė, tolimesni pasitarimai su kitomis minėtomis valstybėmis sovietų buvo pradėti 1931 metais ir 1932 baigti nepuolimo sutarčių pasirašymu su Suomija 1932.I.21, su Lenkija 1932.I.25, su Estija 1932 vasario 4, su Latvija 1932.II.5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

6

Gerbiameji nauji redaktoriai,

Išleistieji paskutiniai "N. L." 3 nr. nr. daro labai patriotiško lietuviško laikraščio išpūdį, lyg tai būtų naujas laikraštis. Man ir daugeliui mano pažįstamų labai patiko (p. J. Viliušio) motinos laiškas iš Sibiro, tragiška mirtis.

Tokie faktai, aišku, reikia užfiksuoti, kaip ir visos kitos skriaudos, daromos lietuviams bet kuria me pasaulio kampelyje.

Montrealio 5000 lietuvių turėtų savo laikraštį daugiau paremti. Ten yra, kiek aš žinau, ir labai daug akademikų, tituluotų žmonių ir materialistiškai gerai įsikūrusių, pirklių, kontractorų ir pn.

Prie progos ir aš parašysiu vieną kitą straipsnelį, kroniką, kaip kad siūsdavau aa. J. Kardeliui ir kt. redaktoriams.

J. Karka

Sveikinu NL leidėjus staigiai pakeitus įkyriai peršamą okupanto politiką. Linkiu ir toliau tvirtai būdėti prieš okupantą, kaip pati laikraščio antraštė prašosi – "Nepriklausoma Lietuva" – tol, kol bus nuo priešo išlaisvinta.

Tam tikslui siunčiu \$5 auką.

Laikas atėjo visiems atverti akis, o kenčianti tauta laukia iš mūsų daugiau atsidavimo. Tiktai per gerą spaudą, išauginsim gerą atžalyną, bet be paramos nei laikraštis išsilaisvins ir be aukų tėvynė neatgims.

Viktoras Štreitas
Kūrėjas-savanoris
Toronto.

ŽODIS BALIUI SVALIAI
Jūs klausėte Keleivyje, ką skaitytojai mano apie Jūsų nenorą remti Jaunimo kongresą, kol Sakadolskis nenusiskusiąs

barzdos.

Nė vienas individas neturėtų pretenduoti į teisę morališkai ir fiziškai prievartauti kitą individą mąstyti laisvai ir tvarkyti jo išorę. Sakadolskis, manau, pakankamai išmano be patarėjų apie meną, barzdos reikalingumą ir jos formą. Svarbu galvos vidaus turinio apraiškos, mintys ir idėjos, o ne ant jos augantieji plaukai. Nustokime būti, pagaliau, smulkmeniški. Vieną iš poetų inspiruodavo kūrybai supuvusio kiaušinio kvapas. Niekas jo dėl to nepasmerkė, ir jis davė pasauliui pasigėrėtinų kūrinijų.

Nelogiška, netikslu dėl vieno asmens išreikšti protestą prieš kolektyvą. Kolektyvas nėra asmuo ir priešingai: asmuo nėra kolektyvas. Blogas kunigas nėra krikščionybė. Tačiau Sakadolskis netelpa į blo-

gio sąvoką. Jis įdomus ir žavus ne tik kaip žmogus, bet ir aktyvistas. Kai turėsite progos būti J. kongrese, nežiūrėkite į barzdą, užsimerkite. Klausykite jo žodžių.

Kazimieras Baltrukonis

PASIKALBĖJIMAS APIE DAINIETES IR OPEROS PREMJEŲ

Požeminiam traukiniui sustojus Queen stotyje, į vagoną įlipa dvi pirkiniais ratuotos ponios. Šalia skoningai įrištų didžiųjų krautuvių dėžių, jos turi dailiai įvyniotus ryšulius ir ryškių spalvų futliaruose trumpus lietsargius. Moterys patenkintos įsigavę į sėdimas vietas. Kaip trumpus kailiniukus dėvinti moteris prisipažįsta, ji gerokai pavargusi beieškodama pavasarinei suknelei medžiagos. O čia dar toji skuba suspėti į namus pagaminti vakarienę iš

darbo pareinančiam vyrui. Antroji, išsiliautusi į elegantišką, šviesios spalvos paltuką, nusiskundžia savonės kme. Jai nepavykę rasti tinkamos skrybelaitės, pavasarinės eilutės deriniui. Šviesaus apsiausto savininkė toliau aiškina, kad tokiais atvejais tik ir galima įvertinti malonų poilsį, arba priešingu atveju, kai kurių žmonių neišsėmiamą energiją. Šia proga jai prisimena darbščiosios Dainietės, kurios šalia savo organizacinės veiklos, rūpinasi Vokietijoje likusiais lietuviais. Pereltą sekmadienį, prie bažnyčios jos kaip tik rinkę aukas Vokietijoje esantiems seneliams ir invalidams. Vieni parapijiečiai nepagailėję skatiko, kito, tokiam kilniam reikalui, o kai kurie praskubėję vengdami net pasisveikinti su visiems žinomomis rīn-

Nukelta į 8 psl.

LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE

7 straipsnis.

Ši sutartis įgyja galios nuo momento pasikeitimo ratifikacijos raštais ir turės galios penkerius metus, išskyrus šios sutarties 1 ir 2 straipsnius, kurių galiojimo laikas neaprežtas.

Šios sutarties galiojimas kiekvieną kartą bus automatiškai pratęsiamas vieneriems metams, jeigu viena susitariančiųjų šalių bent šešiais mėnesiais prieš išeisiant sutarties galios terminui nepareikš noro pradėti derybas tolesnei abiejų susitariančiųjų valstybių santykiavimo formai nustatyti.

Visa tatai paliudydami įgaliotiniai savo ranka šią sutartį pasirašė ir savo antspaudais patvirtino.

Originalas yra sudarytas ir pasirašytas dviem egzemplioriais Maskvos mieste tūkstantis devyni šimtai dvidešimt šešiais metais rugsėjo mėnesio dvidešimt aštuntą dieną*.

Mykolas Sleževičius, Jurgis Baltrušaitis,
G. Tchicherin, Sergijus Aleksandroviskis.

* * *

Nepuolimo Sutarties su Lietuva pasirašymo proga tuometinis Sovietų Sąjungos užsienio reikalų liaudies komisaras Čičerinas Lietuvos ministeriui pirmininkui, M. Sleževičiui, įteiktoje notoje reiškė pasitenkinimą dėl pasirašymo sutarties, užakcentuodamas Sovietų nuolatinį norą „matyti Lietuvį tautą, kaip ir kiekvieną kitą tautą, nepriklausomą“.*

Nepuolimo sutarties pratęsimai

1

1931 metų gegužės 4 dieną Maskvoje pasirašyto protokolu Lietuvos Nepuolimo Sutartis su STRS

buvo pratęsta penkeriems metams. Protokole (kurį pasirašė Lietuvos nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Sovietų Sąjungai, Jurgis Baltrušaitis, ir Sovietų užsienio reikalų liaudies komisaras M. Litvinovas) sutarties pratęsimas motyvuojamas taikos siekimu ir draugingumo santykių stiprinimu.

2

Nors nepuolimo sutarties 1931.V.4 pratęsimas galiojo iki 1936.IX.28, tačiau Sovietų Sąjungos vyriausybė jau 1934.III.20 pasiūlė Lietuvos, o taip pat Latvijos ir Estijos vyriausybėms minėtąsias sutartis iš naujo pratęsti. Pratęsimo protokolas buvo pasirašytas Maskvoje 1934 balandžio 4. Lietuvos Nepuolimo Sutartis su Sovietų Sąjunga pratęsta iki 1945 metų gruodžio 31 dienos.

Nepuolimo sutarčių su Baltijos valstybėmis priešlaikinio pratęsimo proga Sovietų Sąjungos užsienio reikalų liaudies komisaras Litvinovas Lietuvos, Latvijos ir Estijos įgaliotiems atstovams 1934.IV.4 pasakytoje kalboje pareiškė, jog:

„Sovietinė valstybė, kuriai šovinizmas, nacionalizmas, rasiniai ar tautiniai prietarai yra svetimi, savo valstybinius uždavinius mato ne užkariavimuose, ne ekspansijoje, ne teritorijos išplėtime, tautos garbę mato ne jos auklėjime militarizmo dvasia ir kraujo troškimu, bet tik įvykdyme to idealo, vardan kurio ji sukurta ir kuriame ji mato visą savo buvimo prasmę, būtent – socialistinės visuomenės statyboje. Šiam darbui sovietinė valstybė, jeigu jai nesukliudys, nusistatčiusi skirti visas savo valstybines jėgas, ir tai yra jos taikos politikos neišsenkanti versmė. Šaukiant taikos išsaugojimu ir stiprinimu suinteresuotas valstybes, ji visada atsiliepia: „ESU“.*

KONVENCIJA UŽPUOLIMUI APIBRĖŽTI*

Pasirašyta Londone 1933 metais liepos 5 d. Ratifikacijos raštais pasikeista Maskvoje 1933 metais gruodžio mėnesio keturioliką dieną. Paskelbta „Vyriausybės Žinių“ 1934 m. 443 Nr.

Lietuvos Respublikos Prezidentas ir Socialistinių Sovietų Respublikų Centralinis Vykdomasis Komitetas,

norėdami sustiprinti tarp jų kraštų esančią taiką; atsižvelgdami, kad Briando Kellogo paktas, kurį jie pasirašė, ir Lietuvių-Sovietų nepuolimo paktas, jų sudarytas 1926 m. rugsėjo 28 d. Maskvoje, uždraudžia bet kokią užpuolimą;

manydami esant reikalinga visuotinio saugumo reikalui kaip galima tiksliau apibrėžti užpuolimą, kad būtų galima užbėgti už akių kiekvienam pretekstui tam užpuolimui pateisinti;

konstatuodami, kad visos valstybės lygiai turi teisę į nepriklausomybę, saugumą, savo teritorijų gynimą ir laisvą savo institucijų (įstaigų) plėtojimą;

skatinami noro visuotinės taikos reikalui visoms tautoms patikrinti jų teritorijų neliečiamybę;

manydami esant reikalinga, visuotinės taikos reikalui, savo tarpe nustatyti tikslias taisykles, kuriomis apibrėžiamas užpuolimas, ir tikėdamies, kad tos taisyklės taps visuotinės;

tam tikslui nusprendė sudaryti šią konvenciją ir tam reikalui įgaliojo:

Lietuvos Respublikos Prezidentas Nepaprastą Pasiuntinį ir Įgaliotą Ministrį Londone p. Vacių S. Dzikauską;

Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungos Centralinis Vykdomasis Komitetas Užsienio Reikalų Liaudies Komisara, p. Maksimą Litvinovą, kurie sutarė dėl šių nuostatų:

Bus daugiau.

* Tekstas iš „Lietuvos sutartys su svetimomis valstybėmis“, psl. 429.

** Ten pat, psl. 434.

* Lietuva, 1954, Nr. 6, psl. 143.

* Sovietų iniciatyva Konvencijos Užpuolimui Apibrėžti paruošimas turi sąsajos su Kellogo Pakto (pasmerkusio karą, kaip priemonę tarptautiniams ginčams spręsti, ir pareigojusio valstybes kylančius nesusipratimus šalinti taikiomis priemonėmis) 1928.8.27 Paryžiuje paskelbimu, kurį pradžioje pasirašė 15, o netrukus prisidėjo didžiama valstybių. Lietuva prie Kellogo pakto prisidėjo 1928.9.5. Ypač Europos valstybių priimtus kalbamo pakto pareigojimus Sovietai vertino kaip užuomazgą sąjungos bolševikinei valstybei apsupti. Šito įtarumo pasekoje Kremlius, surišdamas Rytų ir Vidurio Europos valstybes sutartimis su Sovietais, siekė užkirsti kelią apsupimo blokui sususidaryti. Tikrovėje kluviniiu šioms valstybėms apsiungti buvo teritoriniai (Vilniaus, Tešino) klausimai ir neįvertinimas Sovietų Sąjungos, o taip pat nacionalistinės Vokietijos siekimų. Jei Rytų ir Vidurio Europos valstybėms būtų pavykę sudaryti karinę sąjungą, politinių ir karinių įvykių raida galėjo įgauti kitą linkmę.

kėjomis. Kiek ji spėjusi pasikalbėti su ponu Yokybiniene sužinojusi, kad tuo tikslu šeštadienį rengtas Dainos pobuvys irgi nelabai pavykęs. Ji tikisi, kad rengėjoms pasiseks kaip nors suvesti finansines pobuvio išlaidas.

Tai išgirdusi kailinėtoji poną mėgina aiškinti žmonių abejingumą parengimams. Kodėl mūsų lietuviai nesilanko į savo kolonijos menines šventes kaip, kad įvyko pereitame fortepijono rečitalyje, arba hamiltoniečių vaidinime. Nežiūrint, kad ten buvę ir žinomi vardai, ir patyrę vaidintojai, bet salėje tebuvo tik saujelė žmonių. Esą kažkaip keista, kad mūsų žmonės nebesidomi muzikinio meno apraiškomis, arba dramos kūrėjais. Jie nebevertina meninkų, muzikų ir aktorių triūso. Tuo labiau, kad svečiai buvo suvažiavę net iš tolimesnių vietų praskaidrinti mūsų kolonijos monotonią, o mes neparodėm jiems dėmesio.

Apsiaustuku apsirengusi moteris nesutinka su savo bendrakeleive. Ji įsiterpia ir tvirtina mūsų žmones nesant abejingiems. Jos manymu mūsų lietuviai esą tik reiklesni. Nuėję tokį gyvenimo kelią jie išmoko atskirti kas yra vertingesnio. Ypatingas visumenės nusivylimas buvęs pastebėtas po grandioziniai išreklamuoto filmo Auksinė Žąsis pastatymo. Tas pats atsitiko apsilankius ir čikagiškei operetei Ponai Tarnaitė. Tuos pastatymus matę, buvo labai nusivylę. Tas kaip tik ir padarė ateityje būti atsargesniais. Nes Keturių Didžiųjų literatūros vakaras Toronte ir Noreikos koncertas sutraukė didžiausią susidomėjimą. Salės buvo pilnutėlės žiūrovų. O jeigu dar paminėsime rinktinis meno mėgėjus, kurie reguliariai keliauja į Čikagą, į operos premjeras, tokiu atveju turėsime pilnesnį torontiečių skonio vaizdą. Juk tokioms kelionėms neužtenka vien tik gražių norų, tam reikia ir pasišventimo.

PO FLORIDOS PUSIASALĮ PASIŽVALGIUS

Kada pirmieji lietuviai pradėjo kurtis Floridoje – niekas tiksliai negali pasakyti: vieni tvirtina kad prieš 25 metus, kiti sako, kad prieš 30 metų ir pan. Keliaujant Floridos link 75 keliu, pirmiausiai yra pasiekiamas Tampa miestas. Kiek Tampoje yra įsikūrusių lietuvių irgi niekas tiksliai nežino, o tik spėliojama, kad jų busių apie 150 asmenų. Tampoje, kaip ir Miami yra du liet. klubai: vienas tautiniai susipratusių lietuvių, o kitas taip vadinamų paraudusių. Kaip ir visur kitur Floridoje, taip ir Tampoje, lietuviško jaunimo nėra, nes čia kuriasi tik vyresnio amžiaus žmonės – pensininkai.

TAMPOS LIETUVIŠKAS KAIMELIS.

Važiuojant 92-ru keliu rytu kryptimi, kairėje pusėje, t. y. prie Orient Road, yra keletas nedidelių, bet gražių namelių. Kitados čia buvo įsikūrusių apie 16 lietuviškų šeimų, bet šiuo laiku jau liko tik pusė to skaičiaus. Vieni iš pirmųjų šio lietuviško kaimelio pionierių buvo Antanas ir Ona Vilčiai (Willis). Jie prieš 25 metus čia pirmieji nusipirko didoką žemės sklypą su namu, o laikui begant prisiviliojo ir daugiau lietuvių kaimynų. O. Willis yra tikra suvalkietė, nuo Vokietijos pasienio, o jos vyras Antanas yra rokiškėnas, t. y. aukštaitis, bet abu yra labai draugiški ir vaišingi, o jų namų durys yra visuo-

Tai klausydama kailinėtoji poną vėl įsiterpia. Ji prisipažįsta, kad šiuo metu kaip tik rengiasi vykti į Čikagą, į ten įvykstančią operos premjerą Jūratę ir Kastytis. Bet tuo pačiu ji pažymi, kad buvę atvejų, kai tiems operos entuziastams, nepabijojus tolimos kelionės į Čikagą, pritrūko noro ateiti į čia pat Toronte įvykusius net iškilnesnio masto rengimus.

S. Pranckūnas

met svečiui atviros. Nežiūrint amžiaus ir ivairių darbų savo sodybose, O. Willis dar uoliai bendradarbiauja ir lietuviškoje spaudoje, o ypač laikraštyje Naujienos. Apart šios gražios sodybos, Willis dar turi kitą dviejų akry nuosavybę su keliais trobėsiais, kuri yra apie 6 mylias nuo Tampos miesto į rytus, t. y. prie labai judraus 92-ro kelio. Ši sodyba yra išnuomuota ir gauna virš 500 dol. mėn. pajamų. Amžiaus našta ir silpna sveikata neleidžia savininkams tinkamai šių nuosavybių prižiūrėti ir yra parduodamos už 75 tūkstančius dol., su įmokėjimu 10-15 tūkstančių dol. Smulkesnių informacijų galima gauti iš A. O. Willis, 5707 Orient Road, Tampa – Florida, 33610., Tefel. (code 813) 626-2685. Kas numato kurtis šiltoje Floridoje, turėtų atkreipti dėmesį į šį gerą-pelningą pirkinį.

NAUJI BIZNIERIAI.

Apie 20 mylių nuo Tampos į pietus, Treasure Island, 10810 Gulf Blvd. A. T. Žebertavičiai iš Kanados, Ont., nusipirko gražų, 22 vienetų Fargo Motelį. Vieta labai puiki, su švaraus smėlio privačiu paplūdimiu, o gyv. patalpos yra labai moderniai įrengtos. Ši motelį yra labai lengva pasiekti visą laiką važiuojant 75-tu greitkelio ir pravažius Tampa ilankos tiltą pereiti į 4-th Str., važiuoti į pietus, t. y. iki Central Ave, o čia pasukus dešinėn, t. y. į vakarus, važiuoti tiesiog iki Gulf Blvd.

Kiti biznieriiai, tai K. E. Dakniai, t. y. savininkai Nida Apartments, 3031., 54-th Str. So. Gulfport – St. Petersburg, Fla. P. P. Daknių biznio nuosavybė taip pat yra prie pat vandens ir gan moderniai įrengta. Kaip Žebertavičiai, taip Dakniai bei kiti lietuviai biznieriiai mielai laukia savo tautiečių apsilankymo. St. Petersburg – Gulfporto apylinkėje yra dar keletas mažesnių biznių savininkų, kurie nuomoja kambarius ar butus – atostogautojams.

NETRUKUS PASIRODYS LABAI NAUDINGAS SKAUTAMS LEIDINYS

Jauseniai buvo rašyti, kad būtų labai naudinga ir reikalinga turėti Mūsų Sąjungos visų šakų nuostatų reguliaviną, taisyklių, instrukcijų ir kitų reikalingų dalykų bendrą kodifikaciją. Tuo reikalu vis atsisirasdavo kliūvinių ir darbas užsistės. Bet dabar, sudarius klasifikacijos schemą, medžiagą manoma multiplikuoti ir, iš pradžių, tik tuos dalykus, kurių nereikia keisti, ar tokius, kuriuos reiktų kiek patobulinti ir pritaikyti prie laiko tekmės, bet nereikia tam didesnių ar didelių procedūrų. Leidinio

tiražas būtų apie 1000 egz.

Atrodo, kad viso šio darbo techniškoji pusė atiteks Sąjungos Tarybos Sekretariatui, prisidedant atskirų šakų vadijų atstovams ir šiam reikalui specialiai kviestiems bendradarbiams.

Šis leidinys bus labai naudingas visiems, bet ypač jauniems vado-

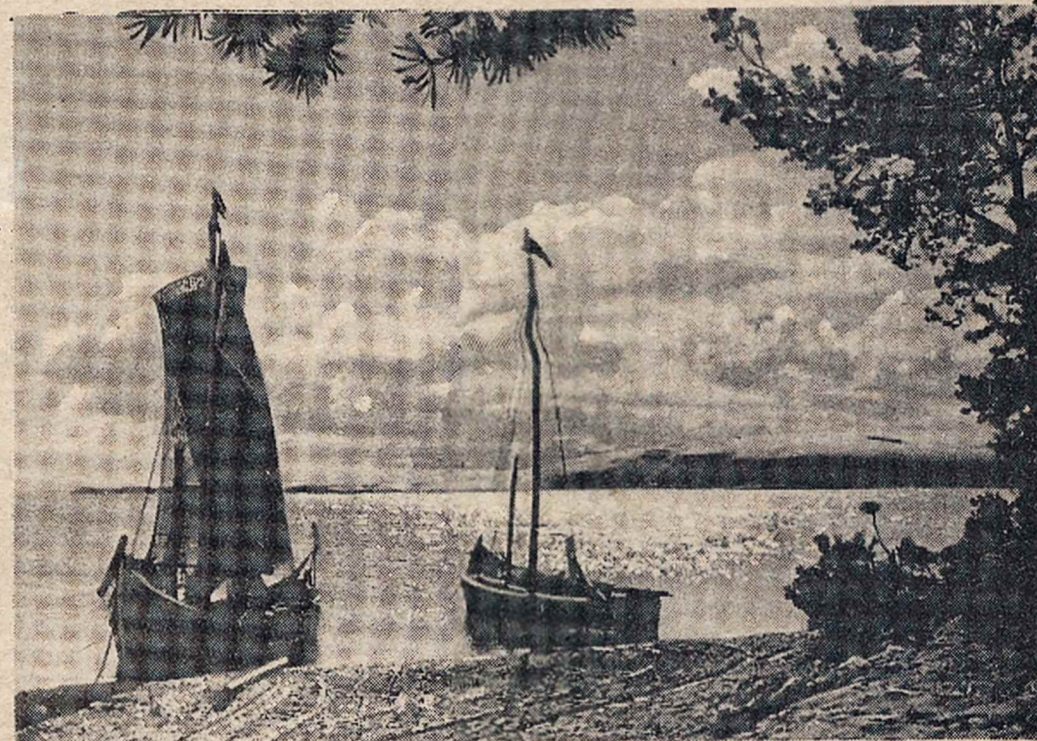
LITHUANIAN SCOUTING

Šis anglų kalba vienkartinis ir skolingas Jamboree Fondo 1971 metų leidinys jau pasiekė mūsų vietnetus. Čia labai daug nuotraukų, net keli nuotraukų montažai, schematiniai žemėlapiai. Leidinėlis turi net 40 puslapių.

Tekste duota puiki lietuviškos skautijos veiklos apžvalga, daugelio pažymėtinų įvykių datos, Lietuvos istorijos bruožai.

Leidinėlis labai tinka painformavimui mūsų draugų kitataučių. Tiesa, 1958 m. turėjome išleistą anglų kalba gražų leidinį

Nukelta į 13 psl.

LIETUVOS PAJŪRIS NIDA

Gi kitoje Floridos pusės pusėje, t. y. S. W. Miami, gyvena vienas iš seniausių biznierių, kuris prieš daugelį metų buvo nusipirkęs didelį žemės plotą ir vertėsi vaisių auginimu. Tai senosios kartos ateivis A. D. Kaulakis, bet sveikatai susilpnėjęs, vaisių prekyba jis jau nesiverčia, o tik priima vasarotojus. Reikia pasakyti, kad vasaroti pas Kaulakius yra daug geriau negu kur nors kitur: jų didokame sode, dar gan daug įvairių vaisių ir labai šva-

rus oras, nes didieji keliai yra toli.

Pačiame Miami Beach jau net keli lietuviai, iš naujų ateivių, gerai verčiasi nuomudami vasarotojams patalpas. Iš stambesnių biznierių šiame versle būtų paminėtini: Sergaučiai, Jazbučiai, Vainos, Delkus ir Co. bei keletas kitų. Pastaraisiais metais, kas kart vis daugiau atsiranda pensininkų, kurie senatvės dienas praleisti traukia į šiltąją Floridą.

A - s.

Nuo Kražių iki Rugienio

Jonas Daugėla

(TĘSINYS IŠ PRAEITO NUMERIO)

Uždarant maldos namus, bažnytinis turtas pagal J. Rugienio potvarkį taip turi būti paskirstytas: visi daiktai iš aukso, sidabro, platinos ir brangakmenių, o taip pat liustros, kilimai ir kiti vertingiausi daiktai turi būti atiduoti vietos finansų įstaigai. Nors įsakmiai nepasakyta, bet finansų įstaigą reikia čia suprasti kaip Gosbanko (valstybinio banko) skyrių. Kitokių bankų, be valstybinių, ten nėra. Gi valstybinis bankas jau yra visasajunginė įstaiga ir priklauso betarpiškai Maskvai. Tokiu būdu uždarytos bažnyčios ar kitokių maldos namų vertingiausi daiktai atsiduria Kremliaus išdinės sandėliuose. Po kurio laiko jie gali patekti ir pas kapitalistinių kraštų aukconierius, kaip, štai, visai neseniai Kremlius už gerus pinigus pardavė Londone 600 ikonų.

Daiktai ne iš brangiųjų metalų ar brangakmenių, bet turintieji istorinės ar meninės vertės, jau gali būti atiduoti muziejams. Gi tokie dalykai, kaip liturginiai rūbai, užtiesalai ir paprasti paveikslai, kurie valstybės išdinei jokios naudos neduos, gal būti perduoti ir kitai veikiančiai tos pačios tikybos bendruomenei.

Kunigai

Kunigų ir kitų dvasininkų (jie vadinami kulto tarnais) teisės J. Rugienio instrukcijoje yra suvaržytos iki tokio laipsnio, kad jiems leista tik religinių apeigų atlikimas ir tai tik savos religinės bendruomenės bažnyčioje ar maldos namuose. Kaip 11 paragrafas įsako, jie negali be specialaus leidimo laikyti religinių apeigų privačiuose butuose. Jie negali kunigo pareigų atlikti jokiame valdiškame ar visuomeniniame pastate, išskyrus pas mirštantį ligonį gerai izoliuotame ligoninės kambaryje. Paragrafas 13 jiems draudžia rengti atskiras pamaldas vaikams, jaunuoliams ir moterims. Tas pats paragrafas jiems draudžia rengti „ratelius, grupes ir religijos apmokymo sueigas“. Ir tai yra, be abejo, sunkiausiai religiją varžantis ir jos egzistenciją naikinantis draudimas. Neleisti kunigui mokyti bažnyčioje ar kur kitur vaikus savo tikėjimo tiesų, drausti laikyti atskiras pamaldas jaunuoliams ir vaikams, ir iš kitos pusės viešai kalbėti, kad religijos laisvė paliekama piliečiams, — yra klasiškas bolševikinio melo ir veidmainiavimo pavyzdys.

Instrukcijos 20 paragrafas kalba apie sankcijas, pažeidus kultų įstatymus. Tuo atveju „valdžios organai privalo nustatyti tvarka kelti klausimą dėl kulto tarno registravimo nutraukimą...“ Reiškia, ne vyskupas, ne kitas kuris religinis centras bei dvasinė vyresnybė, bet valdžios įstaiga, greičiausiai Maskvos įgaliotinis religijų reikalams, duoda ir atšaukia leidimus kunigams eiti pareigas religinėse bendruomenėse. Maskva visomis priemonėmis stengiasi sumažinti vyskupų teises ir įtaką parapijose. Pagal J. Rugienio instrukciją jie beveik neegzistuoja. Kunigus, kaip nurodo Maskvos įgaliotinis, pačios religinės bendruomenės samdo ar renka, gi jiems darbuotis leidimus duoda ir atšaukia valdžios įstaiga, ir tai ne kokia vietinė — respublikinė, bet visasajunginė, kurios centras yra Maskvoje prie Sovietų Sąjungos ministerių tarybos. Ir vyskupams, kaip ir religinėms bendruomenėms, yra uždrausta bet kokia labdarybės veikla. Jie negali organizuoti ir teikti jokios medžiaginės paramos parapijoms. Tai aiškiai įsako instrukcijos 14 paragrafas. Jeigu kuri parapija dėl įvairaus teroro ir nepakeliamų suvaržymų pradeda silpnėti ir atsiduria pavojuje išnykti, bei būti valdžios likviduotai, tai vyskupas neturi teisės ją remti iš kurijos lėšų. Tos teisės neturi nei kitos, stipresnės parapijos, nes instrukcija aiškiai pasako, kokiems reikalams turi būti naudojamos religinės bendruomenės lėšos. Jų pajamų — išlaidų knygos yra periodiškai valdžios kontrolierių tikrinamos. Kiekvienas išleistas rublis valdžiai yra žinomas. Jis neturi patekti į tokią parapiją ir tokią bažnyčią, kurios uždarymas jau įrašytas į vietinės komunistų partijos ir Maskvos įgaliotinio „gero ideologinio darbo bei revoliucinio budrumo“ kreditus.

Bolševikų valstybinė religija

Istorija žino apie 1893 m. lapkričio 22-23 kruviną caro kazokų siautėjimą Kražių bažnyčioje. Tą įvykį skandžiai pergyvendamas, Vincas Kudirkas 1894 m. „Varpe“ (nr. 1) rašo:

„Dvigalvis erelis, pripratęs maitintis savo priklausančiųjų gyva mėsa ir gaivinti troškulį nekaltųjų krauju, tur būt buvo labai išalkęs ir ištroškęs, nes, nesigėdydamas nei civilizuotos Europos, nei iš arti žiūrinčio XX amžiaus, suruošė sau pereinamųjų metų lapkričio mėnesyje kruviną pokilį Kražiuose, Kauno gub. Panorėjo paragauti neįveikiamos lietuvių mėsos ir užsigerti jų krauju, tuo gardumo ir gausumo krauju, kurio negalėjo atsigeriti kryžiai ir neištengė viso išsunkti — patys galą gavo, o viso neišgėrė... Žilųjų gadynių garsūs Neronai gėdinkitės prieš carą — jis pralenkė jus“.

Trys ketvirčiai šimtmečio praėjo nuo Kražių skerdynių, nebėra carų ir jų dvigalvių erelių, tačiau liko Kremlius, pakaitęs erelį į kūjį ir pjautuvą ir carą į raudonuosius tironus. Liko toks pat absoliutizmas, tik pastarasis dar su didesniu, iki šiol istorijoje sau pavyzdžio neturinčiu, pasikėsiniu visiškai pavergti žmogaus sąžinę. Komunizmas pasirinko kitą tikėjimą — ateizmą ir jį padarė valstybine religija. Ją platina visomis priemonėmis, neišskiriant prievartos, diskriminacijos bei teroro kitų tikėjimų žmonėms. Raudonieji Kremliaus sątrapai stato savo tikėjimui naują šventovę, griaudami visas kitas šventoves, nes totaliniai pavergtas žmogus tegali išpažinti tik vieną dievą ir toki, koks jam įsakytas. Toks yra marksizmo-leninizmo siekimas. Ir tokia yra bolševizmo praktika: statyti valstybinei religijai — ateizmui šventyklą ant paniekintų žmonių sąžinių.

Skaitant J. Rugienio instrukcijos paragrafus, su kokiu pasityčiojimu skamba pirmajame paragrafe įrašyti žodžiai: „Religijos laisvė ir ateistinės propagandos laisvė paliekama piliečiams“. Atrodytų, kad ten religija vienodai traktuojama su ateizmu. Tačiau ši melą tuojau pat atidengia sekantieji Maskvos įgaliotinio instrukcijos paragrafai, jau nekalbant apie tai, kas vyksta gyvenimo praktikoje.

Nuo pat pirmųjų Lietuvos okupacijos metų bolševikai nesitenkino vien įvairiomis religijų bei pasaulėžiūrinių organizacijų suvaržymo ir persekiojimo priemonėmis, bet valstybiniu mastu pradėjo brukti lietuviams, o ypačiai jaunajai kartai, ateizmą. Visose mokyklose buvo įvestas privalomas ateizmo kursas, tuoj pat uždraudus tikybos pamokas. Kolchozuose ir įmonėse suorganizuoti ateistų būreliai. Daug maldos namų paversta ateistiniais muziejais. Valdžios lėšomis pradėta leisti eilė periodinių leidinių, puolančių religiją ir brukančių ateizmą. Išspausdinta šimtai tūkstančių tos rūšies knygų ir brošiūrų. Šiems darbams vykdyti yra suorganizuota ir duosniai iš valdžios išdo apmokama organizacija. Jau 1949 m. šeštajame komunistų partijos kongrese buvo pranešta, kad visame krašte veikia 722 ateistinės propagandos skyriai, kuriuos aptarnauja 25.000 valdžios pinigais gerai ištreniruotų ateizmo agitatorių. Ateizmas liko vienu ar kitu būdu privalomas kiekvienam okupuoto krašto gyventojui nuo lopšio iki grabo. Nori patekti į universitetą — tau nevalia vaikščioti į bažnyčią. Nori geriau įsistiprinti darbe — tu negali savo paties vaikų auklėti tikėjime. Nori pakopti tarnyboje — tu gali tik vogčiom, pasisaugodamas seklių, įsmukti kada į tolimesnės parapijos bažnyčią. Taip yra su krikštais, su bažnytinėmis jungtuvėmis. Visa tai praktiškai yra kaip ir už įstatymo ribų.

Meluoja SSRS konstitucija, meluoja Religinių Reikalų Taryba prie SSRS Ministrų Tarybos, meluoja ir Maskvos įgaliotinis J. Rugienis, kad religijos laisvė ir ateistinės propagandos laisvė paliekama piliečiams. Jų išleisti ir vykdomi kulto įstatymai aiškiai parodo, kad bažnyčia sovietų imperijoje nėra atskirta nuo valstybės, bet priešingai, yra jai pajungta griežtos kontrolės ir besąlyginės priklausomybės ryšiais. Tvirtinti, kad religijos laisvė paliekama piliečiams, ją pastatant greta pačios valstybės vedamos ateizmo propagandos, galima tik pavergtiems žmonėms, kurie tokiam melui negali parodyti jokio pasipriešinimo, net jokio nepasitenkinimo. Iš tikro koks yra baisus nužmoginimas toje pavergtų žmonių valstybėje, kuri stato šventyklą tik savo dievui ir kuri verčia išpažinti tik savo religiją — dialektinį materializmą!

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

JUOZAS ALMIS JURAGIS

VIENUMA

Diena užleidžia vakarui pastogę,
O tolimas visus tarsi ranka pasiekt gali,
Ir rūkas nuo kalnų lengvai į slėnį sliuogia.
Mani araugai dabar kažkur kely
Į tariamus namus be žodžių niūrūs eina
Nerast juose namų, nei šypsenos, nei šilimos . . .

Draugai? Kas jie? — Vergai, kaip aš, dienų kelionėj,
Širay pagiežos našta išdidžiai nešą.
Jie svetimi, ne mano krašto žmonės,
Jų svetima kalba: joje draugystės plienas nesilydo.
Mana dalia, toli tu atnešta
Suklupti po našta! . . .

Židinyje ugnis jau šokį baigė.
Liepsnos žaismingas piruetas suklupo pelenuos.
Taip į vienatvę aš krentu, kaip krinta iš pilkųjų debesų
į naktį maža snaigė,
Ir galvą paremiu sutinusiuos delnuos.
Visi laužai per greit išblėsta,
Ir visa, visa, visa baigias.

Kančia paklaus: Kam gyvenai?
Kaž, būčiau aš ugnis,
Kad būčiau aš nors snaigė,
Paliktų pelenai —
Vanduo ir pelenai.

PASKUTINIAI LAŠAI

Su lietaus paskutiniais lašais
Atsivėrė visi pumpurai.
Ir meldiesi Kažkam, ir prašai,
Kad gyventi čia būtų gerai,
Jei išsprogty širdy pumpurai
Su lietaus paskutiniais lašais.

Virpa skaidrūs lašeliai rasos,
Tarsi perlai ant klevo šakų.
Ir kai vėjas aštriau sualsuos,
Kris žiedai ir lašų daug sunkių
Ant mergaičių gelsvųjų kasy,
Ant drėgnų, and nulytų takų,
Tarsi perlai nuo klevo šakų.

Su žiedais, su lašais iš erdvės
Džiaugsmas plauks ir širdy apsisos,
O pabūlus širdis sudrebės,
Susilaukusi laimės šitos.
Saulė švies, o juodam debesų
Sužėruos laimės juosta šviesi.

KAZYS BRADŪNAS

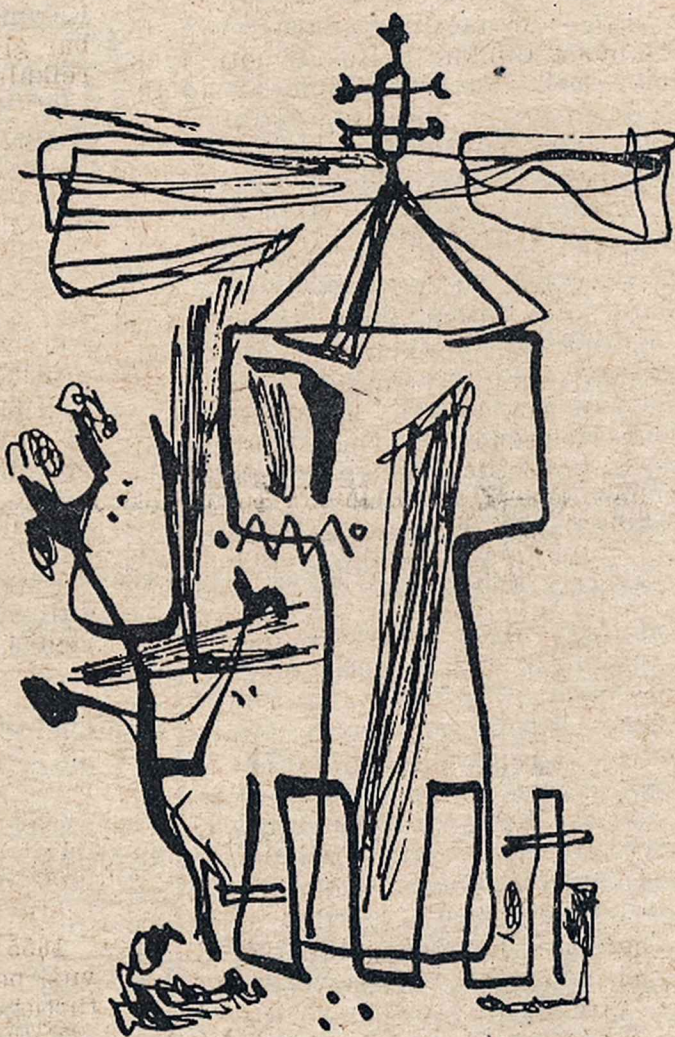
LIETUVA

Eina ji pjauti rugių,
Pasiskolinti druskos,
Parsinešti ugnies.

Eina dainuodama,
Saulės palydima —
Grižta raudodama.

Rugiai nubirę,
Druska ištirpus,
Žarijos užgesintos . . .

Bet žemė nemiršta badu —
Tik aš jos skraitėn dedu
Pašautos gulbės giesmę.

V. K. JONYNAS

A. NYKA NILIŪNAS

MOTINOS DAINA

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse plaukė laivas.
Aš pasirėmiau aukštai ant stiebo,
Ir dainą įsišaknijo širdyje.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse skrido paukštis,
Ir didžiulis ažuolas, kovojantis su vėjais,
Paslėpė tą paukštį sutemoj.

Mano motina dainavo dainą:
Jos akyse krito lapai,
Ir daina, ir veidrodis prieš langą
Buvo pilnas lapų ir rudens.

J. AUGUSTAITYTĖ — VAIČIŪNIENĖ

MOTINOS ŠEŠĖLIS

Iš jos pavidalo neliko nieko,
Tiktai šešėlis, budintis prie židinio šviesaus,
Kurs perveda, bežengiančius per slenkstį,
Vaikaičius ir įrašo jų visų vardus,

Kai grįžta jie dirvonus plėšę,
Ramius pašėrę jaučius dobilais žaliais, —
Įkaitę akmenys jau atvėję,
Ir paukščiai tamsiasparniai nusileis.

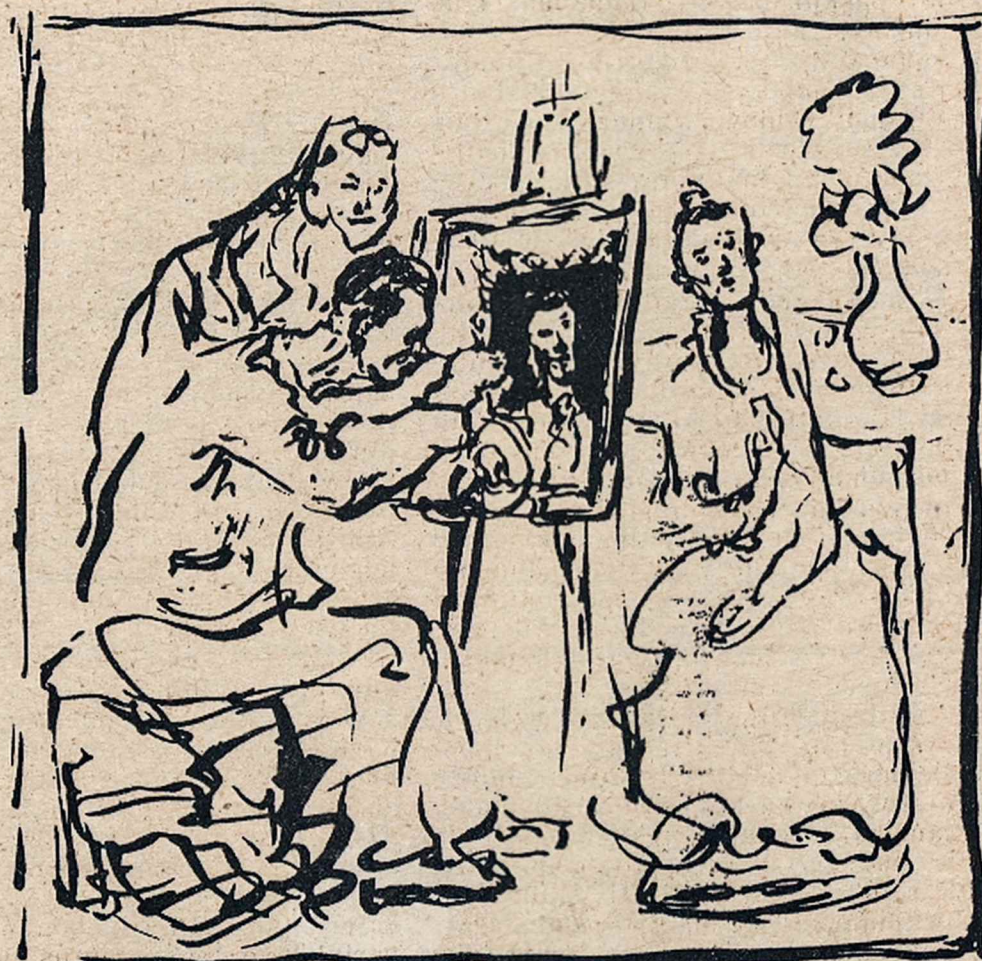
Ji duoną padalins ruginę,
Sumirkusių dienų tikrą kraują . . .
Ir piemens bandą bus parginę, —
Vėl ji gyva už stalo tarpe jų.

Per ištiestas rankas kerčioms palaimint
Svajingai ramiaakis vakaras tekės,
Tarp žolinėms pašventintų sienų,
Kurio parėjimu iš naujo kartos įtikės,

Knygas kai atsivertus didžio rašto,
Įkvėps ji parašams seniems atgajos . . .
Užgesę pelenuos žaibai gyvybę mąsto,
Rykauja kūdikiais ant kelių jos.

Keliauja iš visų šalių to namo linkui,
Kuris paklydusių takų supranta skambėsius gailius,
Kur rankomis tomis pačiomis surinko
Tuos mūsų kryžkelius, kaip perlų karolius.

Ak, tos bangos, bangos! Bangos vandenyno.
Pavergė, užbūrė, ošimu svaigino.
Ramios, ar audringos kaip prie kranto lūžo
Ar putoms pabirę į uolas sudužo;
Ar galingais mostais krantus daužė,
Tai vėl ramios, švelnios, suposi pavargę.
Dienų dienoms, naktims užesiu liuliavo
Vėsumu gaivino, ramumu alsavo.
Ir dabar, vos akys suglaudžia blakstienas,
Vėl matau aš bangas, — taip per dienų-dienas.
Pavergtas, užburtas vien tik jas svajoju
Bangos, bangos, bangos patyloms kartoju. . .
Ak tos bangos, bangos, bangos vandenyno,
To tik neužbūrėt kas jūs nepažino. Virbickas

VYTAUTAS KASIULIS

A. KURASKAS

BUR. 769-1532
RÉS. 365-2413

BUREAU - LUN. À VEN.
2 À 4 - 7 À 9

Priėmimo valandos kasdien nuo 2 - 4 ir 7 - 9 val.

CHIROPATICIEN - NATUROPATHE

Dr. François Daigneault, D.C., N.D.

CHIROPRACTOR - NATUROPATH
CHIROPRAKTIKAS

5706 LAURENDEAU

MONTREAL

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 674-3364

ADVOKATAS

B.K. Schneider, BA, BCL

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD, W
SUITE 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

Dr. V. Giriūnienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL. 255-3536

Dr. A.O. Jaugelienė

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

Dr. J. Frison, B. Sc., D. C.

Chiropraktikas

1202 St. Joseph Blvd. East
Montreal (kampus de la Roche).
Tel.: 523-3525

Ardara: nuo 9 iki 1 val. ir nuo 4 iki 9 val. vak.

IVAIRENYBĖS

KROKODILAI

Krokodilai — dideli vandens ropliai — skirstomi į tris šeimas: krokodilų, gavių ir aligatorių, arba kaimanų. Jie paplitę visuose atogrąžų kraštuose, gyvena jūrose, upėse, ežeruose ir pelkėse. Jų galima rasti visuose žemynuose, išskyrus Europą. Mažiausi krokodilai esti 1,5 m, o didžiausi — 10 m ilgio. Iš viso yra apie 20 krokodilų rūšių. Didesnę laiko dalį krokodilai praleidžia vandenyje. Į krantą arba sekumą jie išplaukia tik dieną — mėgsta pasišildyti saulės atokaitoje. Jie turi stiprią uodegą, kuria vairuodami, labai lengvai plaukia. Pagrindinis jų maistas — žuvys ir paukščiai. Bet dažnai jie brastose ir gėryklose užpuola ir žinduolius, o progai pasitaikius, ir žmones. Stambų grobį jie ant kranto sudras-ko priekinėmis galūnėmis bei tvirtais nasrais ir suryja dalimis.

Centrinėje Afrikoje kai kurios negrų gentys krokodilus laiko dievais ir jiems neša aukas — dažniausiai paukščius. Krokodilus dar ir šandien „šventais gyvūnais“ laiko kai kurie Indijos gyventojai. Faraonų laikais Egipte krokodilai buvo ypač garbinami. Kitų gyvūnų kilmės dievų tarpe krokodilai Egipte užėmė svarbią vietą. Jiems net miestas buvo paskirtas — Krokodilopolis. Kai kurie krokodilai specialiose patalpose buvo prižiūrimi kaip gyvieji dievai, kaip vandens dievo Sobeko pasiuntiniai. Faraonas Amenemhetas III, gyvenęs XIX a. pr. m. e., Fajume Sobekui, krokodilo išvaizdos vandens dievui, statė paminklus. Šventųjų krokodilų kūnai po mirties būdavo balzamuojami. Egipte randama tūkstančiai krokodilų mumijų.

Krokodilo balsas panašus į lojimą ir staigimą. Jie ypač „kalbūs“ veisimosi metu. Patelės deda kiaušinius. Jų sudeka nuo 20 iki 100. Šis skaičius priklauso nuo krokodilo rūšies ir patelės amžiaus. Paprastai kiaušinius krokodilės deda į sekumų smėlį, bet kartais užkasa pūvančiose balų augalų krūvose. Kai kurios krokodilų rūšys pasižymi prie užkastų padėlių ir juos saugo, kol iš jų išsiritą krokodiliukai.

Daugelyje kraštų žmonės krokodilo mėsą valgo kaip skanėstą. Negrai kosmetikos reikalus naudoja muskusines krokodilų kepenis. Viduramžiais buvo tikima, kad Afrikos ir Azijos krokodilų oda gali apsaugoti nuo perkūno, o iš krokodilų riebalų buvo daromi įvairūs tepalai, kuriais moterys tepėsi, tikėdamos, kad jie panaikins veido raukšles.

Krokodilų, ypač aligatorių oda vartojama įvairiems odos išdirbiniams: portfeliams, lagaminams, baldams ir kt. Jungtinėse Amerikos Valstijose XX a. pradžioje kasmet būdavo išdirbama apie 280 000 aligatorių odų. Šiuo metu Arkanzase ir Kalifornijoje yra didelės fermos, kuriose pramoniniais tikslais auginami aligatoriai.

AI, KAIP SALDU...

Prieš keliis metus JAV valdžios įstaiga Federal Drug Administration sustabdė Cyklomato naudojimą maistui. Pagaliau, priėjo eilė ir sacharinui, nes įtariama, kad jis turis neigiamų poveikių žmogaus sveikatai.

Maisto produktų koncernas General Food pradėjo ieškoti pakaitalo cukrui, ciklomatui, sacharinui. Iš apfelsinų gauta saldi medžiaga, saldesnė 150 kartų už cukrų. "Fer rūkštis", — nutarė dr. Cagan, ir

Nukelta į 13 psl.

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

IVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Kiekvienas klientas gali laimėti "Snow-blower"
- Parduodamos "Scorpion" firmos motorinės rogės
- Lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower

Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

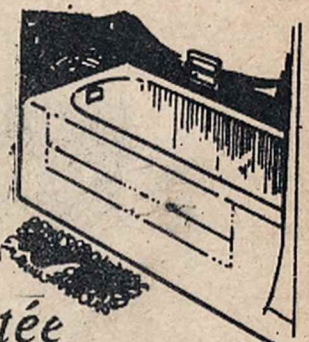
VISKAS — MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

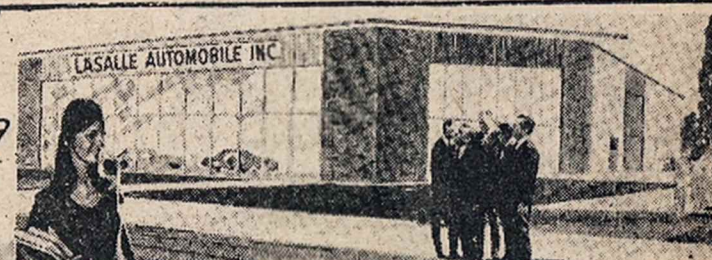
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

Atkelta iš 8 psl.

SKAUTAMS

"White Badge", bet atrodo, kad pastarasis leidinėlis "Lithuanian Scouting" jau paskleistas plačiau po pasaulį. Mat Brolijos Vyriausias Skautininkas nemaža šio leidinėlio išplatino praeitą vasarą Japonijoje, kur, kaip žinome, vyko Pasaulinė Skautų Jamboree. Su šiuo leidinėliu mes galime pasididžiiodami parodyti kitiems lietuviškos skautijos kelią.

PAGERBTAS BUV. V.
SKAUTININKAS A.A.
STEPAS KAIRYS

Buvęs ilgametis Vyriausias Skautininkas, "Skautų Aido" redaktorius, Akademinio Skautų Sąjūdžio filisteris, nenuilstantis lietuvių skautų vadovas ir rėmėjas, buvo labai sėkmingai ir našiai įsijungęs ir į Kanados lietuvių bendruomeninį gyvenimą.

Ypač jis kėlė ir vadovavo mūsų kultūrinei veiklai.

Kai š.m. balandžio mėn. 15 d. Londono lietuvių jaunimo sambūris "Baltija" minėjo savo veiklos penketį, minėjimas buvo pradedamas pagerbimu, prisimenant a.a. Stepą Kairį, prieš penkerius metus, steigiant šį jaunimo sambūrį buvus vieną iš krikštotėvų. Jei Stepas Kairys ir šiandien bebūtų gyvas, tur būt labai džiaugtųsi matydamas taip gražiai ir našiai veikiančią "Baltiją".

L. E-tas

VYR. SKAUTĖS, SKAUTAI, VYČIAI!

Seserijos Vyr. Sk. ir Brolijos Skautų Vyčių Skyrių Vėdėjai kviečia jus visus į Clevelando vyresnių skaučių ir skautų vyčių ruošiamą sąskrydį, kuris įvyks 1972 m. gegužės mėn. 27-29 dienomis, netoli nuo Clevelando esan-

čioje YMCA stovykloje. Yra paruošta turininga, prasminga ir įdomi programa. Sąskrydžio tema: "Žvilgsnis į ateitį".

Sąskrydyje dalyvauja aktyviai veikiantys vyr. skautai ir skautų vyčių būrelių ar draugovių nariai, (ne kandidatai-ės), jų vadovai - vės. Registracijos lapai ir kita informacija bus prisiųsti jūsų vadovams. Mokestis už dvi ir pusę dienos, (sumokamas registruojantis), \$20.00.

Šio sąskrydžio proga, v. s. S. Radzevičiūtė skiria premiją už rašinį tema: "Simo Kudirkos auka - atnaujintos kovos dvasia".

Konkurse gali dalyvauti tik vyr. skautės ir skautai vyčiai. Temos ilgis: keturi, penki mašinėlė rašyti puslapiai. Tema teikiama jūry komisijai, sąskrydžio metu. Bus premijuoti du rašiniai: I-mas - \$50.00 premija II-as - \$25.00 premija.

Iki malonaus pasimatymo sąskrydyje. Rengėjai.

po chicagos dangum

LIETUVIŲ FONDAS

Gegužės mėn. 6 d. 9 v. ryto Jaunimo Centre įvyko L. F. metinis narių susirinkimas. 7 val. vak. buvo L.F. dešimtmečio minėjimas: paskaita, meninė dalis ir vakarienė.

Muzikų Moterų klubas paskyrė Audronei Simonaitytei vienkartinę premiją 500 dol. dainavimo studijoms.

Aquinas kolegija studijuojančiai Albertai Astraitėi, už lietuvišką veiklą, Grand Rapids L. B. apylinkė, paskyrė Jaunimo premiją.

Talentų pasirodymas įvyks geg. mėn. 13 d. Pakšto salėje rengiamame Motinos Dienos minėjime. Minėjimą ruošia Anglijos Lietuvių Klubas.

Balandžio mėn. 12 d. Dariaus ir Girėno salėje buvo Lietuvių Prekybos Rumų narių susirinkimas kur teisėjas Alfonsas Wells skaitė paskaitą "Palikimas

ir Testamentai. Metinis banketas numatytas gegužės mėn. 21 d. Beverly Country klube.

Balandžio mėn. 8 d. įvyko Lietuvos Bažnyčios rėmėjų susirinkimas bei koncertas ir buvo įsteigtas Vidurio Amerikos L. K. R. šelpti komitetas. Meninėje programoje dalyvavo talentinga sol. A. Simonaitytė ir kun. V. Valkevičius. Jiems akomponavo Al. Vasaitis ir programai vadovavo stud. Juodviršytė. Komiteto sudarymu rūpinosi vysk. V. Brizgys, kun. Kuzmickas, Šidlauskas, Venskų ir kiti.

Balandžio mėn. 9 d. per T. V. 5-tą kanalą buvo transliuota Balzeko Muziejuje nufilmuota Velykų margučių dekoravimas, šiaudinukų darymas, tautiniai šokiai ir t.t. Kalbėjo kons. J. Daužvardienė ir Kriauciūnienė. Šiaudinukų darymą demonstravo p-lė Puis.

Bal. Brazdžionis

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8¼% už mortgicijus

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą - 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTLINĖ: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIU.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

Atkelta iš 12 psl.

Į VAIRENYBĖS

patiekė koncernui tam tikros Afrikos lijanų rūšies raudonas uogas, kurių saldumas yra stebėtinai; iš šių uogų gautas ekstraktas yra 3000 kartų saldesnis už cukrų...

Šis ekstraktas pavadintas "Monelin". Jis tinka tinkantiems ir diabetikams. "Monelin" susideda iš kiaušinio baltymų - neturi angliavandenių, ir, svarbiausia, suvirškinamas be likučių.

Vienintelė blogybė, tas "Monelin" lieka ilgai saldus... Cagan, tik perkandęs vieną uogelę, dar visą valandą jautė burnoje saldumą...

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
RADIO 1410 MONTREAL PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus palтус, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

A.A. KUN. VINCENTAS
RUDZINSKAS

Š. m. gegužės mėn. 1 d. Londone, Ont. mirė kunigas V. Rudzinskas, paskutinius 11 metų sirgęs sunkia reumatizmo ir paralyžiaus liga.

Kun. V. Rudzinskas gimęs Šiauliuose 1901 m. gegužės mėn. 26 d. Baigęs Šiaulių berniukų gimnaziją, 1927 m. Kaune Filosofijos-Teologijos fakultetą, buvo išventintas kunigu ir paskirtas vikaru Kartenoje, Vlekšniuose, Joniškėje, o Švėkšnoje buvo ir gimnazijos kapelionu.

1935 m. paskirtas Alejų parapijos klebonu, kur jo rūpesčiu pastatyta graži mūrinė bažnyčia. Šios bažnyčios statybai aukų rinkti buvo nuvykę į Jungtines Amerikos Valstybes.

Už pagrindžio veiklą buvo kalintas, vokiečių okupacijos metu paslėpė kelis žydus ir tuo jie išvengė mirties.

1948 m. atvykęs Kana-don, Londone, pirmasis rūpinosi tautiečių dvasiniais reikalais. Būdinga, kad labai uoliai rūpinosi tautiečiams padėti ir materialiai naujai atvykusiems lietuviams padėdavo surasti darbą.

Š. m. gegužės mėn. 4 d. po gedulingų pamaldų Londono lietuvių bažnyčioje, išlydėtas į Toronto lietuvių kapines Mississaugoje. Tai bene pirmasis kunigas-lietuvius, palaidotas šioje amžinojo poilsio vietoje. Tebūnie lengva jam svečingoji Kanados žemė.

L. E-tas

"Geležinis vilkas" žūk-lautojų ir medžiotojų klubas turėjo metinį narių susirinkimą ir bendrą vakarienę. Susirinkimą atidarė klubo pirmininkas Stasys Krivickas ir pasiūlė susirinkimui pirmininkauti - Augustiną Jasiūną ir sekretoriauti Juozą Staškų. Pasiūlymas priimtas vienvalsiai. St. Krivickas pranešė, kad šiuo metu klubo narių yra 38, kurie, beveik visi ir dalyvauja susirinkime ir, kad klubo veikla per 1971 metus buvo gera. Išdininkas Povilas Jutelis pasidžiaugė, kad finansinis klubo stovis geras - apie \$800.00.

Pirmą pasiūlymą, balsuojant \$100.00 paskirta Pasaulio Jaunimo kongreso atstovei-stud. Dangulei Remeikytei. Antrą pasiūlymą balsuojant-nutar-ta: klubo nariams susir-gus, esant ligoninėse, vie-tojų gėlių pasiūsti lietuviš-ką knygą, išimtiniais atvė-jais, įteikti ir gėles. Klubo nariai gavę atžymėjimo taures už 1971 metų me-džioklę ir žvejybą: Juozas Paulaitis-už nušautą briedį-mūsą, Agota Pranskū-nienė, Petras Jutelis, Do-mas Nickus ir Juozas Venslovaitis už didžiausias įvairių rūšių žuvis. Pirmininkaujantis A. Jasiūnas palinkėjo klubui sėkmės per 1972 metus, uždarė susirinkimą ir vi-sus narius, klubo valdybos vardu, pakvietė vakarie-ni.

- "Tėviškės Žiburiai" Nr. 16 (1159) žinutėje apie "Geležinis vilkas" narių

Jonas Čebatorius, Sudburyje INCO darbovietėje antspauduoja sidabro plyteles.

susirinkimą parašyta "Pir-mininkauti pakvietė Au-gustiną Jasiūną, sekreto-riauti J. Kručą" neatitin-ka tikrenybei, nes sekre-toriauti pakviestas Juozas Staškus.

- Į Folks Art Council iš lietuvių išrinkti: - Moky-t. Silvija Martinkutė-vice-pirmininkas, stud. Dan-guolė Remeikyte-jaunimo reikalams ir L. B. v p-kas Juozas Bataitis "editor".

- Birutė ir Justas Stan-kai gavo liudną žinią, kad p. Stankuvienės tėvas mirė Lietuvoje. "NL" skaitytojų šeimai širdinga užuojauta.

- Prano ir Birutės Vi-sockų sūnus Vilius apsive-dė Josephine-Ane Bede. Vestuvės įvyko St. John's Romos Katalikų bažnyčioj Garson, Ont., vaišės Ho-liday Inn-Sudbury, Ont. Dalyvavo virš 80 lietuvių, taip pat kitų tautybių asme-nų.

- Lietuvių Bendruome-nės valdyba š. m. gegužės 20 d., šeštadienį, 130 Frood Rd., ukrainiečių salėje, 6.30 p.p., ruošia motinų paminėjimą.

Programą išpildys: "Ra-sa" studentų kvartetas iš London, Ont., "Ramūnėlė" tautinių šokių grupė ir kt.

Kviečiamos visos moti-nos, visi lietuviai ir sve-čiai minėjime dalyvauti. Tikimasi svečių iš Toron-to, Hamiltono, Sault. Ste Marie ir kitų lietuviškų kolonijų.

- "Tumo - Vaižganto" šeštadieninė mokykla bai-gė mokslo metus. L. B. valdyba suruošė kuklias iš-leistuves. Šiais metais

mokyt. Marija Venskienė, kun. Antanas Sabas ir mo-kyt. Nijolė Paulaitienė. Mokyklą išlaikė Lietuvių Bendruomenė. J. Krucas

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Juozas Gave-navičius, sūnus Lionino. Prieš antrąjį pasaulinį karą gyvenęs Kaune. Ieško bro-lis Bronius. Atsiliepti ar-ba, turint apie jį žinių pra-nešti: Juozas Kručas, 1059 Gordon St., Sudbury, Ont. Tel. 566-4158.

RAMUNĖLĖ - jaunosios šokėjos J. Lauciūtė, T. Stankutė ir J. Tolvišaitė.

Foto: "The Sudbury Star".

hamilton

RINKIMINĖS KOMISIJOS
P R A N E Š I M A S

KLB Hamiltono Apylin-kės rinkiminė komisija skelbia, kad rinkimai į KLB Hamiltono Apylinkės Valdybą ir kontrolės komi-siją 1972 - 73 metų kaden-cijai įvyks gegužės 14 dieną Aušros Vartų parapijos salėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Kandidatų į Valdybą są-rašas: Baronas Kazys, Če-gytė Vida, Mikšys Kazys, Milašius Bronius, Orvi-das Balys, Škripkutė Liu-cija, Stanevičius Alfonsas, Stosius Arūnas, Švažas Henris. Į Kontrolės Komi-siją: Bajoraitis Juozas, Kežinaitis Vincas, Samus Stella.

Visi Hamiltono ir apy-linkės lietuviai kviečia-mi kuo skaitlingiausiai dalyvauti balsavime. bal-suoti gali visi turintieji pilnus 18 metų amžiaus ir vyresni.

Rinkiminė Komisija

Hamiltono lietuvių karių V. S. "Ramovė" išrinko naują valdybą: pirm. K. Mikšys, vicepirm. J. Pe-traitis, sekr. K. Baronas, išd. J. Tarvydas ir Vėlia-vos globėjas bei ligonių lankytojas J. Mačiulaitis. Revizijos komisija: pirm. J. Stankus, nariai B. Mi-lašius ir M. Šniolis, kan-didatas J. Kažemėkas.

J. P.

Kaziuko mugės loterijoj laimėjo:

214 - lovatiesė
1 - pagalvė
410 - paveikslą
349 - pagalvė
343 - šokolado zuikis

Atsiimti pas L. Konte-nienę tel. 689-1519

Dėka skautų globėjo pre-lato J. Tadarauko, lei-džiant veltui pasinaudoti jaunimo centro patalpomis ir gausiu svečių atsilanky-mu, Kaziuko mugė Hamil-tone praėjo su dideliu pa-sisekimu.

Džiugu, kad skautų veik-la, kurios palaikymui tiek

Nukelta į 15 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Londono "Jaunoji Baltija" su mokytojais (dešinėje L. Petrašiūnaitė ir M. Chainauskas Nuotrauka St. Kero).

ATKELTA IS 14 psl.

daug pastangų ir laiko skiria tūtininkė Aldona Markovienė, liko visų lietuvių taip šiltai priimta ir įvertinta.

Netasisakė turbūt nei vienas lietuvis-vė, kurie buvo prašomi bet kokios pagalbos, nes be jų visa tai nebūtų įvykę.

Kaziuko mugė yra vienintelis skautų parengimas metuose, kur skautai turi progos parodyti savo gabumus kulinarijoje, rankdarbiuose ir įvairiose meno srityse. Tuo pačiu suteikia lėšų skautų veiklos palaikymui.

Turtingą mugę buvo įvairiu maistu, velykiniais papuošalais, gėlėmis ir net meniškai dažytais V. Paulionienės margučiais. Visus maloniai nuteikė graži A. Šilinsko parinkta lietuviška muzika.

Tikime, kad ir ateityje, akodam visas savo jėgas, visus savo džiaugsmus ir savo širdgėlą bendrą lietuvišką aukurą, išlaikysime tą liepsnelę, kurią mūsų tėvai ir tėvų tėvai išlaikė, tai meilę Dievui, meilę artimui ir tėvynei. Tik mylėdami Dievą ir pasitarnaudami artimui mes išliksime gyvi dvasia tėvynės vaikai. L.S.

D Ė M E S I O !

Hamiltono Lietuvių Kooperatyvui "Talka" skubiai reikalingas Paskolų Vedėjas. Jo pareigos būtų paskolų paruošimas, turto įkainavimas ir visos kitos pareigos surištos su paskolų išdavimu ir išieškojimu. Amžius tarp 25-50 metų. Būhalterijos žinojimas ir anglų kalbos, raštu ir žodžiu, būtinas mokėjimas. Taip pat ir lietuvių kalbos būtinas mokėjimas.

Kreiptis į "Talkos" vedėją, 830 Main Street East, Hamilton, Ont. Tel. 544-7125 darbo valandomis.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v. p.p.
antradieniais	10 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v. p.p.
penktadieniais	10 — 7 v. vak.
šeštadieniais	9 — 12 v. p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienų metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 — 3 metams	7%

Duodame: asmenines paskolas iš 10% nekilm. turto paskolas iš 8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2,800,000

MIRTYS.

Po ilgesnės ligos mirė vyr. amžiaus ilgametis Hamiltono gyventojas Pranas Stankus (Stankevičius). Per A. Vartų parap. bažnyčią, palaidotas liet. kapinėse Port Credit mieste lyje, dalyvaujant skaitlingam būriui hamiltoniečių ir iš kit. Velionis Lietuvoje buvo pažangus ūkininkas ir entuziastas medžiotojas. Liūdesyje paliko žmona Kostė, sūnus Jonas su šeima ir brolis Jonas Montrealyje.

Buv. hamiltonietis, dabar turįs motelį Brandford miest. apylinkėje, St. Matulionis, neteko savo mylimos žmonos, kuri trumpai sirgusi paliko šį pasaulį. Nuliūdę liko jos vyras Stasys ir du sūnūs moksleiviai-studentai bei kit. giminės. Velionė palaidota Brandford kapinėse, dalyvaujant vietos lietuviams ir hamiltoniečiams.

Skaudžios nelaimės ištiktiesiems nuoširdi užuojauta.

ŠEIMOS ŠVENTĖ.

Balandžio 23 dienos popietę J. Steiblys su ponia, savo namuose atšventė 10 metų vedybinę sukaktį. Šios sukakties paminėjimą surengė būrelis jų draugų. Ta proga jie buvo pasveikinti ir įteikta vertinga dovana. Ten kartu dalyvavęs Jurgis Mažulaitis, jurginių proga taip pat buvo pasveikintas ir įteikta jo draugų dovana. Vakaras praėjo labai malonioje nuotaikoje. Zp.

BALTISTIKOS KONFERENCIJA

I trečiąją baltistikos studijų konferenciją, įvykstančią gegužės 11-14 dienomis Toronto universitete, laukiama susirenkant netoli šimto programos dalyvių-pranešėjų, jų tarpe 19 lietuvių. Manoma, kad konferenciją stebės dar tris kartus tiek.

Šalia siaurų klausimų nagrinėjimo, programoje bus eilė platesnio pobūdžio pranešimų, kurie turėtų būti įdomūs ne vien specialistams. Tad yra lauktinas ir visuomenės dalyvavimas. Mokestis už pilną konferenciją yra 15 dol. asmeniui, studentams 5 dol., už pavienę dieną 10 dol., banketą 8.50 dol.

Registruotis reikia jau dabar pasiunčiant atatinamai sumai čekį "The 3rd Conference on Baltic Studies" vardu, adresuotą "AABS, 18 Boulton Drive, Toronto 18, Ont." Neturint registracijos formos reikia nurodyti į kurias funkcijas registruojamasi.

Baltistikos konferencija bus užbaigta banketu universiteto Hart House di-

kinti ir įteikta vertinga dovana. Ten kartu dalyvavęs Jurgis Mažulaitis, jurginių proga taip pat buvo pasveikintas ir įteikta jo draugų dovana. Vakaras praėjo labai malonioje nuotaikoje. Zp.

Išvyksta su ekskursija Lietuvon: Jonas Adomonis, Aldona Juodkojytė, Ona Ališauskienė, Antanas Ališauskas, Valentina Staškevičiūtė, Regina Staškevičiūtė, Petras Kattelė, Danutė Mališkienė, Antanas Šadauskas, Maria Tumasonienė, Regina Kreivėnas, Elena Vitkauskas, Janė Daunoras, Janina Gražina Vienužis.

D Ė M E S I O !

Atsitiktinai, pigiai pardudamas 2-jų butų namas (cottage) Geram stovi, Rusco langai ir durys, gražiai įrengtas rūsys. Namai yra 2536 Beauclerk Ave. Montreal East. Tel. 256-6877 - tarp 6-8 val. vak.

džioje menėje. Kalbama tema "Baltijos Panteonas", pasakys AABS pirmininkas Kalifornijos universiteto profesorius estas Jaan Puhvel. Vėliau bus šokiai. Kadangi bankete tėra 400 vietų, tiek kiek numatoma konferencijos dalyvių, pirmenybė bus teikiama iš anksto užsiregistruojantiems.

bet pagaliau, prieš Atvelykį naktį kai kas neatsilaukė prieš pagundą visada ją matyti savo kieme.

O visos kitos mažesnės ir gana mažos statulėlės sudarančios šį rekordą yra dingę iš įvairių vietų, kaip: iš įvairių salių, meno galerijų, nuo autoriaus namo fronto, iš katidžiaus ir jo (vasarnamio) kiemo.

Pašnekovas

VĖL PAVOGĖ DAIL.

DAGIO SKULPTŪRĄ

Per paskutiniuosius 18 metų dail. Dagui gyvenant Kanadoje meno mėgėjai pavogė jau dvidešimtąją statulą. Autorius mano, kad šioje srityje jo meno mėgėjai tikriausiai jį bus išstumę į pasaulinio rekordo pirmąją vietą. Tai gi, būna visokių rekordų, o dail. Dagui jį sutelkė jo meno mėgėjai - vagys.

Ši pastaroji - "Sūnus palaidūnas" - apie 5 pėdų aukščio, sunerta iš penklių medžio gabalų, keleta metų stovėjo ant laiptų prieš jo namų duris Toronte, atkreipdama praeivių akis,

PAVOGTOJI SKULPTŪRA

VILA „DAINA“

CAPE CODE, prie JŪROS - "OLD SILVER"

W. FALMOUNT, Mass. Išnuomuojami gražūs ir patogiai įrengti kambariai. Jūros vanduo šiltas ir švarus, gražus pajūris. Maistas šviežias ir gerai pagamintas. Ošiantis miškas, nauja motorinė valtis, žuvininkams puikios sąlygos. Kaina prieinama, maloni aplinka. Dėl sąlygų skubiai rašyti ir užsakymus siųsti:

Sav. A. Daukantienė-Moriarty
124 Bellevue Rd.,
Squantum, Mass. 02171
U.S.A.

J. SAIMININKUI Lietuvoje mirus, jo dukras Angelę Lukošūnienę ir Genę Račienę sunkioje valandoje netekus tėvo, užjaučia ir kartu liūdi

Remeikų ir Kerbelių
šeimos

Lietuvos Savanoriui

A + A

ANTANUI ŠIPELIUI

mirus Čikagoje, jo dukterims Bronei Makauskienei ir Frinai Žeruolienei su šeimomis reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime

Janina ir Gediminas
Rukšėnai

GINTARO LOTERIJOS LAIMINGIEJI

Montrealio Lietuvių jaunimo Ansamblio Gintaro loterijos, įvykusios balandžio 29 d. Aušros Vartų salėje, vertingi laimėjimai atiteko sekantiems asmenims:

1. Laimėjimą 200.00 dol. laimėjo loterijos bilieto NR. 1832. MR. R. Pecuch 239 Kensington Apt. 301. Ont.

2. 100.00 dol. laimėjo NR. 2551 MR. E. Bubnys 3459 West 64th Pl. Chicago, Ill. 60629. U.S.A.

3. P. Baltuonio skulptūrą NR. 2348 L. Čepas 194 Lloyd Manor Rd. Islington. Ont.

4. R. Bukausko paveikslą NR. 2079. R. C. Parich of the Resurrection, Toronto Ont.

5. V. Lapinienės paveikslą NR. 1998 Ingrid Pavilaniš 4742 The Boulevard, Montreal

6. A. Lymento paveikslą NR. 1950 MR. F. Gurklys 103 Brock Str. E. Tilsonburg, Ont.

7. V. Remeikos paveikslą NR. 1888. MR. P. Bagdonas 132 Horvlet, Winnipeg 2. Manitoba

8. O. Šablauskienės NR. 2881 V. Zawadskas 376 Horale St. Winnipeg 6. Manitoba

9. A. Tamošalčio paveikslą NR. 1835 MR. S. Geležiūnas 2685 - Raudot St. Montreal P.Q.

10. A. Vazalinsko paveikslą NR. 236 MR. A. Mitailas 11325-102 St (Edm.) Grande Prairie Alberta.

11. A. Zubienės paveikslą Nr. 4016 MR. Benis Bari-

sa 550 Bord de l'eau Iher-ville. P.Q.

12. A. Zubienės paveikslą extra dovanota laimėjo NR. 281 MRS. Z. Kaulienė 3830 West 20th St Vancouver B.C.

GINTARO Loterijos vedėjas J. Šiaučiulis

SUSIPAŽINIMO GEGUŽINĖ

Birželio 18 d., sekmadienį, Pr. Sruibio /asar-vietėje įvyks susipažinimo su naujuoju NL redaktoriumi gegužinė. Montrealiečiai ir apylinkės lietuviai prašomi iš anksto tai dienai laiką rezervuoti.

• LITO Aušros Vartų skyrius bus uždarytas sekmadienį ir pirmadienį, gegužės 21 ir 22 d.d. - ilgojo Viktorijos savaitgalio metu. Neveiks ir Rosemount skyrius pirmadienį.

• Ottas Kazys, kuris dirba "Tėviškės Žiburių" leidykloje, lankėsi pas sūnų Romą ir jo šeimą LaSalle.

• Griciai iš Los Angeles, lankėsi Montrealyje ir svečiavosi pas Gabrusevičius ir kitus pažįstamus.

• AV bažnyčioje buvo pakrikštyta Daiva Marija, Sigito Vinco ir Aušros Marijos Lukoševičiūtės Baršauskų dukrelė.

Vestuvėm rengiasi Narvydas Baršauskas su Karolina Buzaitė.

• Pp. Šimelaičiai buvę montrealiečiai, dabar gyvenantieji Ontario, pereitą savaitę viešėjo Montrealyje.

Vytas Baltakis su šeima lankė savo motiną ir brolių Bronių.

• Adomonis Henrikas gavęs darbą prie šaldytuvų taisymo St. Michell ligoninėje Toronte, pradėjo ten dirbti. Buvo nuvykęs į Delhi, Ont. aplankyti Jocus ir kitus pažįstamus. Aplanė Ciprijoną Matelį, kuris yra sveikstantis po gana sunkios operacijos Rochesterį, JAV-se. Matelis yra tabako augintojas ir šiuo metu tabako ūkį perdavęs vesti kitiems, o pats sveikatą taiso savo gražioje namuose.

• Klezai, Gečai ir Joneliai buvę nuvykę į Bostoną dalyvauti artimųjų vestuvėse.

Montrealio "Tauro" krepšininkai, kurių dalis bus žaidėjais krepšinio rungtynėse už veteranus. Rugtynės įvyks gegužės 14 d., sekmadienį Aušros Vartų parapijos salėje tuoju po pamaldų. Tai bus gana idomos rugtynės kai Tauro jaunieji žais prieš veteranus.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

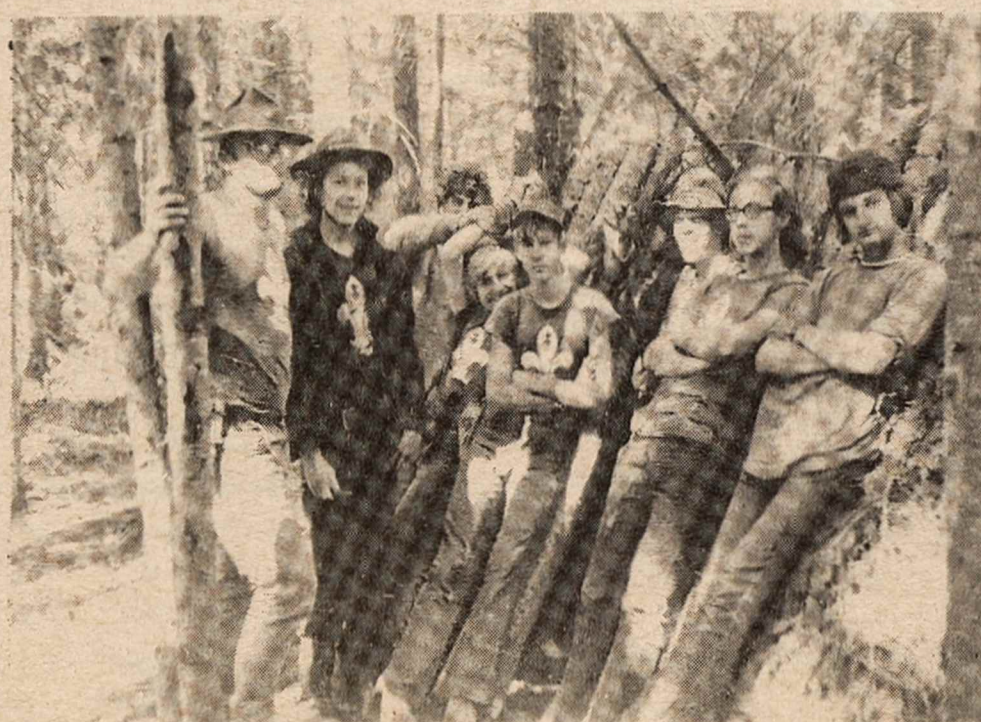
LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas 5.0%	Asmeninės 8.5%
Taupomasis s-tas 6.0%	Nekiln. turto 8.5%
Term. ind. 1 metams 6.25%	Čekių kredito 9.0%
Term. ind. 2 metams 6.5%	Investacijos nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams 6.75%	

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREALIO SKAUTAI STOVYKLAUJA

SKAUTORAMA

GEGUŽĖS 13 d. 7 val. vakaro (šeštadienį) AUŠROS VARTŲ salėje.

LAUŽAS - ŠOKIAI

- LOTERIJA

Vaizdinių lituanistinių priemonių PARODA

VAIŠĖS

Įėjimas: 1 dol. 50 ct., studentams pusė kainos.

"Neringos" Skaučių Tuntas